

KYMI-YHTYMÄ

Karikkilan tehdasta esiteltiin: maa-
herra Kaarlo Pitsinki (vas.), isännöit-
sijä Ernst Alander ja pääluottamus-
mies Aleksi Aalto tervetulokahvilla

Yhtiömme metalliteollisuus on viime
sotien jälkeen kasvanut voimakkaasti
ja uusia valmisteita on liitetty tuo-
tanta-ohjelmaan. Viime vuonna Hög-
fors-tuotteiden myynti yhtiön liike-
vaihdesta oli lähes 17 prosenttia ja
melkein kolmannes yhtiön vakinaises-
ta henkilökunnasta työskentelee me-
tallitehtaissa. V:sta 1961 alkaen näihin
tuotantolaitoksiin on vuosittain inves-
toitu keskimäärin yli 3 miljoonaa
markkaa. Parin viime vuoden aikana
Karikkilan tehtaan valimo on ollut
perinpohjaisten uudistusten kohteena.
Ensimmäisenä valimona Suomessa
Karikkilan tehtaalle on hankittu auto-
maattinen kaavauslinja, joka edustaa
eurooppalaisittainkin tekniikan vii-
meisintä saavutusta. Samanaikaisesti
on myös valimon muita osastoja mo-
dernisoitu. Valimotyö on tullut ke-
vyemmäksi, tuotantokyky lisääntynyt
ja tuotteiden laatu sekä mittatarkkuus
parantuneet. Valimon uudistuksista,
samoin niiden esittelystä arvovaltai-
sille vieraille kerrotaan lehtemme
tässä numerossa.

Teollisuusvakuutuksen toimesta laa-
dittu turvallisuusmiehen kirjekurssi sai
odottamattoman innostuneen vastaan-
oton. Sen suoritti 346 yhtiöläistä ja
osanottajia oli kaikilta tehtailta. Kir-
jekurssin yhteydessä suoritettu mieli-
pidetiedustelu työturvallisuustoimin-
nasta ja mahdollisista tehostamistoi-

Sisältö:

- 1 Toimitusjohtaja Kurt Swanljung 50-vuotias
- 4 Uudistettua valimoa esiteltiin Karikkilan tehtaalla
- 7 Valimopäällikkö Eugen Autere: Karikkilan tehtaan vali-
mon modernisointi
- 13 Tehtaan isännöitsijä ja pääluottamusmies
- 14 Turvallisuusmiehen kirjekurssin suoritti 346 yhtiöläistä
- 16 August Wreden rahasto metsänhoidon edistämiseksi
- 17 Vierailuja Kuusankoskella
- 18 Pienen sahayhdyskunnan maankuulu urheiluseura Hallan
Visa 70-vuotias
- 21 Hallan eläkeläiset kesäretkellä
- 22 Valimon ja konepajan tarkastajille kursseja Karikkilan
tehtaalla
- 23 Maisteri Raili Nousiainen: Kaunispää kutsui
- 24 Pitkäaikaisesti palvelleita:
- 24 Merkkipäiviä

Kolmas kansisivu:

Mitalein palkittuja

Vastaava toimittaja: Veikko Talvi

Toimitussihteeri: Heli Kyllönen

Toimittaja: Jorma Manninen

Kirjapaino: Kouvolan Kirjapaino

Kirjoitusten ja kuvien lainaaminen ilman lupaa kielletty

menpiteistä antoi vastaisen varalle
arvokkaita viitteitä.

Hallan Visa on viettänyt 70-vuotis-
juhlaansa. Ensimmäisenä kymenlaak-
solaisena seurana se sai vastaanottaa
SVUL:n kultaisen standaarin. Se on
pienen ja aikanaan varsin eristetyin
sahayhdyskunnan seuralle huomatta-
va tunnustuksenosoitus. Sen Hallan
Visa kyllä ansaitseekin, sillä aktiivista
ja tuloksellista sen toiminta on ollut.
Hallan saarella ovat menestyneet
muutkin hyvät harrastukset.

Hallan eläkeläisissä — heitä on
muuten aikamoinen joukko — elää
edelleen samanlainen toimeliaisuus.
Heillä on omat kerhonsa, he askarte-
levat ja alkukesästä he lähtevät jou-
kolla retkelle. Tällä kertaa täyttyi
neljä linja-autollista ja taivalta kertyi
paljon, sillä matkan kohteena olivat
Lappeenranta, Saimaan kanava, Suur-
Saimaan lomakylä ja takaisinkin tul-
tiin melkoisen mutkan kautta vierai-
lemalla Verlan lomakylässä. Esimer-
killistä vanhusten virkistystoimintaa.

Toimitusjohtaja Kurt Swanljung 50-vuotias

Yhtiömme toimitusjohtaja, varatuomari Kurt Swanljung täytti kesäkuun 6 päivänä 50 vuotta. Hän on syntynyt Vaasassa, suorittanut ylemmän oikeustutkinnon v. 1945 ja saanut varatuomarin arvon v. 1947. Samana vuonna hän aloitti teollisuusmiehen uransa Wärtsilä-yhtymän nuorempana lakimiehenä siirtyen v. 1951 Oy Kaukas Ab:n lakiasianosaston päälliköksi. Joutseno-Pulp Osakeyhtiön toimitusjohtajaksi hänet nimitettiin v. 1958 ja Sunila Osakeyhtiön toimitusjohtajaksi v. 1961.

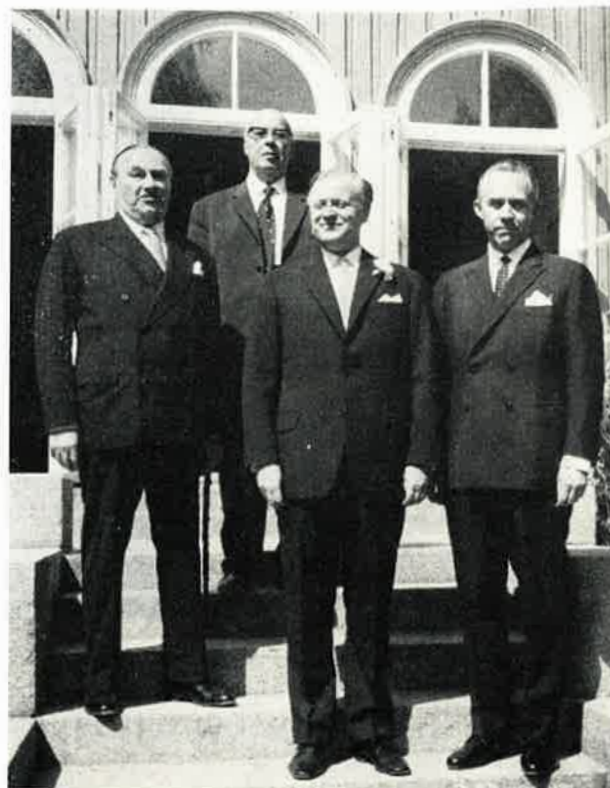
Kymin Osakeyhtiötä varatuomari Swanljung on johtanut vuoden 1966 alusta lähtien. Lisäksi hän kuuluu yhtiömme ulkomaisten teollisuusyritysten Star Paper Mills Ltd:n ja Nordland Papier GmbH & Co KG:n sekä äskettäin perustetun Eurocan Pulp & Paper Co. Ltd:n hallitukseen. Hän on työskennellyt yhtiömme tuotteiden viennin edistämiseksi ja pyrkinyt lujittamaan suomalaisen metsäteollisuuden asemaa läntisissä teollisuusmaissa.

Toimitusjohtaja Swanljungin metsäteollisuuden ja talouselämän asiantuntemusta on käy-

tetty hyväksi lukuisissa keskusjärjestöissä ja liikelaitoksissa. Hän kuuluu Suomen Paperitehtaitten Yhdistyksen hallintoneuvostoon, puheenjohtajistoon sekä I ja III osaston hallitukseen, Suomen Selluloosayhdistyksen, Suomen Sahanomistajayhdistyksen ja Suomen Puunjalostusteollisuuden Keskusliiton hallitukseen, Suomen Teollisuusvaltuuskuntaan, Suomen Työnantajain Keskusliiton edustajistoon, Puunjalostusteollisuuden Työnantajaliiton, Oy Pohjoismaiden Yhdyspankin, Suomen Höyrylaiva Oy:n ja Oy Telko Ab:n hallintoneuvostoihin, Oy Strömberg Ab:n, Sunila Osakeyhtiön, Pohjolan Voima Oy:n, Teollisuuden Polttoöljy Oy:n ja Onsa-tehtaat Oy:n hallitukseen. Hänen yhteiskunnallisesta toiminnastaan mainittakoon jäsenyys Maanpuolustuksen Tuen valtuuskunnassa ja ruotsalaisen kauppakorkeakoulun hallituksessa.

Vapaa-aikansa toimitusjohtaja Swanljung viettää meren tuntumassa. Hänen mieliharrastuksiaan ovat moottoriveneurheilu ja urheilukalastus.

Toimitusjohtaja Kurt Swanljungin 50-vuotispäivä

Yhtiömme toimitusjohtaja, varatuomari Kurt Swanljung sai 50-vuotispäivänään kesäkuun 6:ntenä vastaanottaa lukuisia onnentoivotuksia. Päivänsankarin kotiin saapui vieraita läheltä ja kaukaa, julkisen elämän, teollisuuden keskusjärjestöjen, teollisuusyhtiöiden ja liikelaitosten johto-

henkilöitä sekä yhtiömme henkilökunnan edustajia. Päivä oli loistavan aurinkoinen ja Kuusankoski juuri alkukesän vehreyteen puhjenneena esiintyi kaikin tavoin edukseen.

Ensimmäiseksi kävivät yhtiömme eri piirejä edustavat lähetystöt onnittelemassa toimitusjohtajaansa. Yhtiön

Yhtiön hallituksen lähetystö onnittelekäynnillä. Toimitusjohtaja Swanljungista oikealle hallituksen puheenjohtaja, toimitusjohtaja Mika Tiivola ja vasemmalle varatuomari Aarne Castrén sekä valtiot. maisteri Johan Eric Dahlström.

virkaikojoiden lähetystön muodostivat johtajat L. Räihä, Olov A. Hixén ja C. J. Cedercreutz, toimitusjohtajan

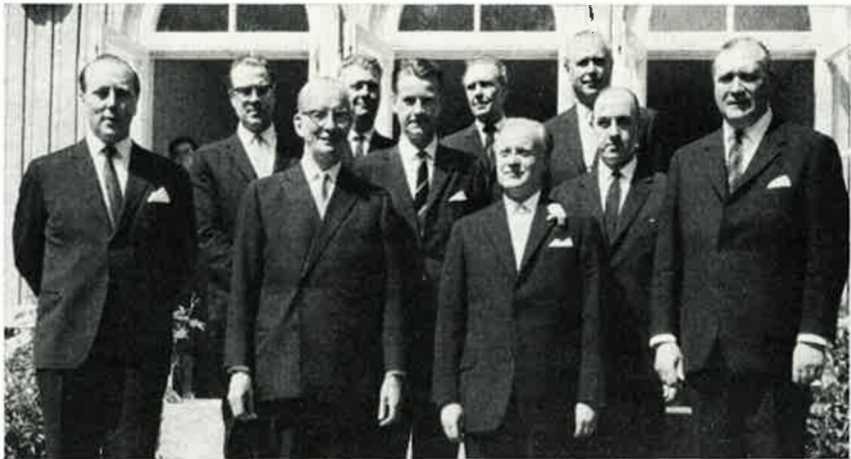
Toimitusjohtaja Kurt Swanljung (edessä) ja yhtiön toimihenkilöiden, työntekijöiden ja tehdaspalokuntien onnittelelähetytöt toimitusjohtajan kodin portailla.

sihteeri nti Solveig Sandström, höyrypäällikkö Bengt Zimmermann, isännöitsijä Lasse Timgren, teknillinen johtaja Allan Aalto, sahanhoitaja Pauli Hartikainen ja teknikko Rainer Ekholm. Johtaja Räihä puhui ja ojensi lahjan sekä adressin, johon kaikki virkailijat olivat kirjoittaneet nimensä. Kuusankosken Teollisuustoimihenkilöiden puolesta onnittelivat rva Marjatta Laukkola ja varastonhoitaja Toivo Korhonen sekä Kymintehtaan ja Voikkaan mestarikerhojen puolesta mestarit Erkki Riipi, Erkki Raschka, Toivo Tolvanen ja Martti Kalso. Kuusankosken tehtaiden työntekijöiden lähetystöön kuuluivat pääluottamusmiehet Pentti Halinen, Lasse Lehtisare ja Matti Rautavirta, neuvottelevat luottamusmiehet Tuure Nyberg ja Jorma Vahter, kirjapainon luottamusmies Veikko Helin ja ammattijärjestöjen yhteistyötoimikunnan puheenjohtaja Einar Virtanen, joka piti onnittelupuheen. Yhtiön muiden tehtaiden toimihenkilöitä ja työntekijöitä edustivat seuraavat: Juankosken tehdas: vuoromestari Hannes Laitinen ja koneenhoitaja Urho Kuosmanen, Hallan tehdas: teknikko Olavi Heikkilä ja pääluottamusmies Lauri Myyryläinen, metallialan tehtaas: teknikko Into Laitio ja pääluottamusmies Aleksi Aalto (Karkkila), ylityönjohtaja Niilo Soramäki (Heinola) ja teknikko Rainer Ekholm (Salo). Yhtiön tehdaspalokuntien puolesta kävivät onnittelemassa palopäälliköt Esko Eloranta ja Eero Lipponen.

Yhtiön hallituksen onnittelulähetystöön kuuluivat hallituksen puheenjohtaja, toimitusjohtaja Mika Tiivola, jäsenet valtiot.maisteri Johan Eric Dahlström ja varatuomari Aarne Castrén sekä hallituksen sihteeri, johtaja L. Räihä ensiksi mainitun puheessa päiväsankarille.

Kuusankosken kauppalan onnittelut esittivät valtuuston puheenjohtaja, kansanedustaja Heikki Hykkäälä ja kauppalanjohtaja Eero Salmenoja ja seurakunnan onnittelut rovasti Edvin Laurema sekä taloudenhoitaja Antero Jäntti.

Yhtiön virkailijat toimitusjohtajaansa onnittelemassa. Oikealla rva Louise Swanljung.

Keskusliittojen ja myyntijärjestöjen lähetystöt: toimitusjohtaja Swanljungista oikealle toimitusjohtajat E. O. Soravuo ja Carl-Chr. Rosenbröijer sekä varatuomari Sven Hägerström, vasemmalle toimitusjohtajat K. Rintakoski, Nils G. Grotenfelt ja U. Rintakoski, vuorineuvos Åke Kihlman ja toimitusjohtajat Lauri Olkinuora sekä Lauri Kirves.

Karkkilan tehdasta on viime sotien jälkeen useaan otteeseen laajennettu. Samanaikaisesti tehdasta on modernisoitu ja valurautalaatuja sekä valmistusmenetelmiä on kehitetty. Tuotteiden laatu- ja mittatarkkuusvaatimukset ovat kasvaneet ja valimo onkin saanut avukseen uudenaikaisen laboratorion. Erityisen merkittäviä uudistuksia on suoritettu parin viime vuoden aikana, niistä tärkein ja mullistavin automaattinen kaavauslinja, jonka koekäyttö alkoi viime vuoden elokuussa. Tavallisesti tällaisen monimutkaisen laitoksen sisäänajo ja lopullinen trimmaus kestää vuoden verran, mutta Karkkilan valimossa päästiin jo puolen vuoden ponnistelujen jälkeen tyydyttäviin tuloksiin. Kun useat muutkin uudistussuunnitelmat on äskettäin saatu päätökseen, katsottiin aiheelliseksi esitellä näitä käänteentekeviä valimoteknillisiä uudistuksia valtiovallan, kaupan, teollisuuden ja julkisen sanan edustajille. Tällainen Karkkilan tehtaan päivä pidettiin keskiviikkona toukokuun 29:nä ja tehdas saikin vastaanottaa lukuisia arvovaltaisia vieraita sekä pääkaupungista että ympäri Suomea. Mm. Uudenmaan läänin maaherra Kaarlo Pitsinki ja rautatiehallituksen pääjohtaja Esko Rekola tutustuivat suurta mielenkiintoa osoittaen Karkkilan tehtaaseen.

Yhtiön metalliteollisuuden johtaja C. J. Cedercreutz avasi Karkkilan valimon esittelypäivän konepajakoulun piirustussalissa

Karkkilan tehtaan valimon uutuuksiin tutustumaan oli saapunut n. 70 kutsuvierasta. Kuvassa eturivissä oikealta johtaja Hakon Nyman, maaherra Kaarlo Pitsinki, toimitusjohtaja Kurt Swanljung, rautatiehallituksen pääjohtaja Esko Rekola ja johtaja C. J. Cedercreutz.

Uudistettua valimoa esiteltiin Karkkilan tehtaalla

**Pitkään vanhoillisena pysynyt
valimoteollisuus uudistumassa**

Vieraat otettiin vastaan konepajakoululla. Alkajaiskahvin jälkeen siirryttiin piirustussaliin, jossa yhtiön metalliteollisuuden johtaja C. J. Cedercreutz toivotti kutsuvieraat

tervetulleiksi mainiten puheessaan seuraavaa:

”Valurautaiset tuotteet ovat olleet Karkkilan tehtaan erikoisuutena toista vuosisataa ja tulevat olemaan sitä vastaisuudessakin. Valimoala on ollut konservatiivista ja uudistuksia on toteutettu hitaasti. Niinpä aina keski-

ajalta saakka rauta on sulatettu kupoliuunissa ja tämä uunityyppi on ilman sanottavia muutoksia säilynyt meidän päiviimme asti ja on yhä yleisin sulatusuuni.

Kaavausmenetelmät pysyivät niin ikään kauan muuttumattomina. Kaikki työvaiheet suoritettiin käsin.

Vasta tämän vuosisadan alkupuolella otettiin kaavauskoneet käyttöön ja vaikka ne jouduttivatkin työn kulkua, jäivät muottien nostaminen sekä valu edelleen sangen raskaaksi käsitöksi.

Vasta parin kolmen vuosikymmenen aikana valimon työoloihin on kiinnitetty vakavaa huomiota ja suurta edistystä onkin tapahtunut. Vanhat kylmäilmakupoliuunit ovat saaneet väistyä uudentyyppisten uunien tieltä. Raudan laatu selvitetään nykyisin tieteellisin menetelmin hyvinvarustetuissa laboratorioissa ja vanhojen valumestareiden tarkkoja peukalosääntöjä ei enää paljonkaan muisteta. Automatiikka ja automaattikoneet ovat valimoteollisuudessaakin vallanneet alaa.

suudelle. Näin ollen kun autoja ryhdytään valmistamaan Suomessa, Karkkilan tehtaalla on jo pitkäaikainen kokemus autovaluista ja yhtiö haluaakin olla mukana rakentamassa suomalaista autoa.”

**Konepaja- ja emaliosastoilla
n. 500 työntekijää**

Karkkilan tehtaan valimon uudistuksista esitelmöi valimopäällikkö Eugen A u t e r e. Hänen esityksensä on julkaistu lehdessämme erillisenä. Isännöitsijä Ernst A l a n d e r puolestaan kosketteli tehtaan muiden osastojen toimintaa mainiten seuraavaa:

”Huomattava osa Karkkilan tehtaan valutuotteista, kuten kattilaliitteet, liesien osat, pumput ja useimmat

LVI-tuotteet viimeistellään tehtaan konepaja- ja emaliosastoilla. Tuotteiden kehitystä ja koestusta varten on tehtaalla valimon yhteydessä toimivan metallurgisen laboratorion lisäksi myös lämpöteknillinen koelaitos ja emalilaboratorio. Valujen koneistusta

’Rautakoura’ Aalto Roth antamassa valimotietoutta maaherra Pitsingille

varten konepajalla on käytössään erikois- ja automaattikoneita, joiden avulla voidaan koneistaa osa tilausvaluistakin. Siten tehdas voi monipuolisesti palvella asiakkaitaan myös tilausvalun suhteen. Lisäksi konepaja suorittaa mallien valmistusta sekä omia että tilaajien tuotteita varten. Tämä työ tapahtuu läheisessä yhteistyössä valimon teknillisen konttorin

Tehdaskierrokselta: vas:lta maaherra Pitsinki, isännöitsijä Alander ja toimitusjohtaja Swanljung

Karkkilan tehtaalla on valppaasti seurattu kehityksen kulkua ja sitä mukaa kun uudet menetelmät ovat osoittautuneet käyttökelpoisiksi, ne on otettu käyttöön. Ratkaiseva alku tapahtui v. 1954, jolloin luovuttiin kylmäilmakupoliuuneista. Erityisen nopeata kehitys on ollut kahtena viime vuotena, jolloin automaatio on astunut näyttämölle.

Karkkilan tehtaan valimossa vaeltaan ensisijaisesti LVI-alan tuotteita, mutta tehdas toimittaa lisääntyvässä määrin myös laatuvalua sekä oman maan teollisuudelle että ulkomaille, etupäässä Ruotsin kulkuneuvoteolli-

Amme-emalilaitoksella: vas:lta kansanedustaja Rainer Virtanen, Suomen Metallityöväen Liiton sihteeri Pentti Savolainen, kauppaneuvos Jouko Eskola, pääjohtaja Esko Rekola, kauppaneuvos T. Auriola, toimitusjohtaja Ingvar Blomqvist, johtaja C. J. Cedercreutz ja kauppalanjohtaja Pentti Hemmälä.

kanssa, koska mallit mm. automaattista kaavauslinjaa varten vaativat paitsi erityistä valmistustarkkuutta myös kaavaustyön tunteudesta. Näillä muilla tehdasosastoilla — siis valimoa lukuun ottamatta — työskentelee n. 500 työntekijää eli lähes puolet koko tehtaan työntekijäkunnasta.”

Useaan ryhmään jakautuneina vieraat tutustuivat tämän jälkeen valimon uudistuksiin ja matkan varrella myös ammeiden emalointiin.

kentelee metallialan tehtaissa noin 2 500 eli lähes kolmannes. Metalliteollisuutemme on siten melkoinen työllistäjä.

Yhtiömme suorittamista investoinneista metallialan tehtaasat ovat saaneet suhteellisen huomattavan osan. Erityisen voimakasta yhtiön metalliteollisuuden laajentaminen ja uudistaminen on ollut vuodesta 1961, josta alkaen metallitehtaiden investointeihin on vuosittain käytetty keskimää-

mosta kehittynyt nykyaikaiseksi valurauta- ja messinkiventtiilejä valmistavaksi armatuuritehtaaksi. Heinolan tehdas rakennettiin 1950-luvun alkupuolella. Tehtaan tuotanto-ohjelma käsitti aluksi vain teräslevyradiaattorien valmistuksen. Tehdasta on sittemmin laajennettu useaan kertaan ja nykyinen tehdastila on jo 180 000 m³. Radiaattorien lisäksi valmistetaan teräslevykattiloita, omakotitalon lämpökeskuksista suurin kaukolämpökeskuksiin, monentyyppisiä kattiloita teollisuuden ja laitosten tarpeisiin, lämmönvaihtimia, ilmastointilaitteita ja monenlaisia vaativia hitsattuja teräsrakenteita. Lisätäkseen metalliteollisuutensa tuotevalikoimaa, johon uudenaikainen ja tehokas konekanta tarjoaa hyvät mahdollisuudet, yhtiö on perustanut erityisen tuotteiden kehitysosaston. Samoin ammattikoulutukseen on kiinnitetty aivan erityistä huomiota.

Näitä lukuja ja tietoja olen tuonut esille, jotta Teille, hyvät läsnäolijat, sen lisäksi mitä täällä Karkkilassa tänään olette nähneet, kävisi selville, mitä kaikkea Kymiyhtiön metalliteollisuus on tehnyt palvelukseksi asiakkaitaan, joiden tarpeiden tyydyttäminen tulee edelleenkin olemaan Högfors-tehtaittemme päämääränä.”

Laboratoriopäällikkö Yrjö Ingman (selin) on antanut aineen-koetuskokeen läpikäyneen SG-raudan kappaleen maaherra Pitsingille. Hänestä oikealle toimitusjohtaja Håkan Siöör, isännöitsijä Alander ja johtaja Klaus Fellman.

Yhtiön metalliteollisuuden investointeihin v:sta 1961 alkaen keskimäärin yli 3 milj. mk vuosittain

Tehdaskierroksen jälkeen kokoonnuttiin virkamieskerholle, jossa nautittiin lounas. Sen aikana yhtiön toimitusjohtaja, varatuomari Kurt Swanljung kiitti vieraita heidän osoittamastaan mielenkiinnosta Karkkilan tehtaalla suoritetuista uudistuksista kohtaan. Hän käsitteli puheessaan yhtiön koko metalliteollisuuden toimintaa mainiten seuraavaa:

”Kymin Osakeyhtiö tunnetaan ennen kaikkea metsäteollisuuden harjoittajana, nimenomaan paperin ja selluloosan valmistajana. Näiden perinteellisten tuotannonhaarojen rinnalla metalliteollisuuden osuus ei ole kuitenkaan niinkään vaatimaton. Esimerkiksi viime vuonna Högfors-tuotteiden myynti yhtiön liikevaihdosta oli lähes 17 % ja yhtiön tuotantolaitosten palveluksessa olevista työs-

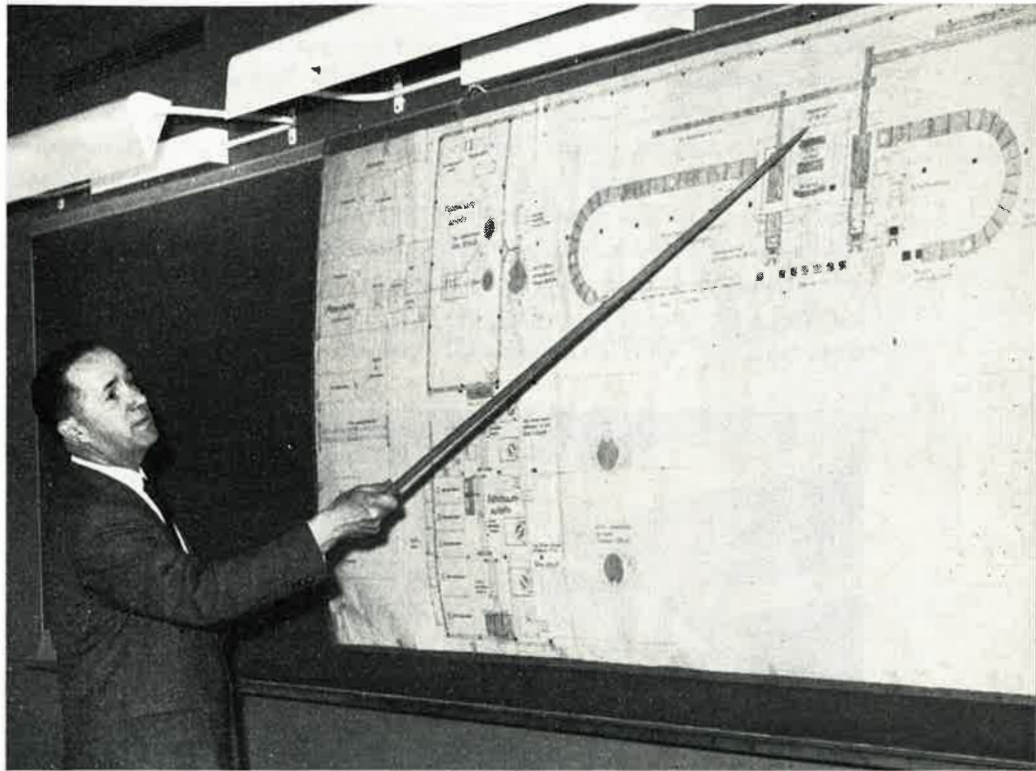
rin yli 3 miljoonaa markkaa. Karkkilan tehtaan ohella tämä uudistus-toiminta on kohdistunut Salon tehtaaseen sekä Heinolan tehtaaseen. Edellinen on vaatimattomasta vali-

Tehdaskierros on päättynyt ja johtaja Cedercreutz kutsuu museon kellolla vieraat lounaalle

Karkkilan tehtaan valimon modernisointi

Valimopäällikkö Eugen Autere
esitelmöimässä automaattisesta
kaavauslinjasta ja valimon muista
uudistuksista

Nykyaikainen automatisoituva konepajateollisuus asettaa valukappaleille monenlaisia vaatimuksia. Niiltä edellytetään kaunista ulkonäköä, hyvin suoritettua puhdistusta ja virheettömyyttä, mutta erityistä huomiota kiinnitetään nykyisin myös mittatarkkuuteen sekä aineen erikoisominaisuuksiin. Valuraudasta, joka vielä muutamia vuosikymmeniä sitten oli ominaisuuksiltaan verrattain vaatimaton aine, on metallurgisen kehityksen ansiosta tullut suuresti arvostettu koneenrakennuksen rakennearine. Varsinkin ns. pallografiitti- eli SG-valurauta on viime vuosina saavuttanut kasvavaa suosiota konstruktio- ja materiaalina.

Karkkilan tehdas on koko sodan jälkeisen ajan kehittänyt valurautalaatuja ja niiden valmistusmenetelmiä. Niinpä sulattamo on nykyaikaistettu hankkimalla sinne useita sähkösulatusuuneja. Laboratorioita on laajennettu ja se on varustettu uuden aikaisilla laitteilla. Keernaosastolla on otettu käyttöön ns. kuorikeerna- menetelmä, joka antaa valukappaleil-

le tarkat sisämitat ja sileän pinnan.

Erittäin merkittävä valimon uudistaminen aloitettiin kaksi vuotta sitten, jolloin tehtiin kauaskantoinen päätös mahdollisimman pitkälle kehitetystä valimon automatisoinnista ja uusien koneiden sekä laitteiden hankkimisesta. Nytemmin tästä uudistussuunnitelmasta on jo toteutettu pääosa ja Karkkilan tehtaan edellytykset suurena ja monipuolisena valimona ovat entisestään parantuneet.

Automaattinen kaavauslinja

Uudistuksista tärkein ja keskeisin on automaattinen kaavauslinja. Sen hankkimispäätöstä edelsi yli kaksi vuotta kestänyt tutkimus siitä, millaiseksi ja kuinka suureksi valimon tuotanto tulisi lähivuosina muodostumaan ja millainen kaavausjärjestelmä parhaiten sopisi tälle tuotannolle.

Automaattivalimo edellyttää aina standardikokoisen kaavauskehysten käyttöä. Koska Karkkilan tehtaan valimon tuotanto oli tarkoitus suurelta osalta sijoittaa automaattilin-

jaan, oli standardikehysten koko valittava sellaiseksi, että nykyiset mallit, jotka edustavat huomattavaa pääomaa, voitaisiin käyttää mahdollisimman pienin muutoskustannuksin. Laajan esityön jälkeen pyydettiin lopulliset tarjoukset useista eri maista. Tilauksen sai saksalainen toiminimi Künkel, Wagner & Co.

Kirjoituksemme liittyy automaattisen kaavauslinjan pohjapiirros ja luettelo sen koneista sekä laitteista. Tärkeimmät niistä ovat kaavauskoneet, muotinkuljetin, muottien siirto- ja sulkukoneet sekä tyhjennysasema. Standardisoidun kaavauskehysten koko on 900 × 720 × 300/300 mm.

Kaavauslinja toimii seuraavasti: Kaavattu alamuotti siirtyy kääntökoneen kautta siirtokoneeseen, joka laskee sen sysäyksittäin kulkevalle muotinkuljettimelle. Keernojen sisäänasetuspaikalla pannaan alamuottiin tarvittavat keernat, jonka jälkeen se joutuu muotin sulkemiskoneeseen, missä ylämuotti automaattisesti laskeaan sen päälle. Sen jälkeen siirtyvät muotit valuasemalle, jossa ne en-

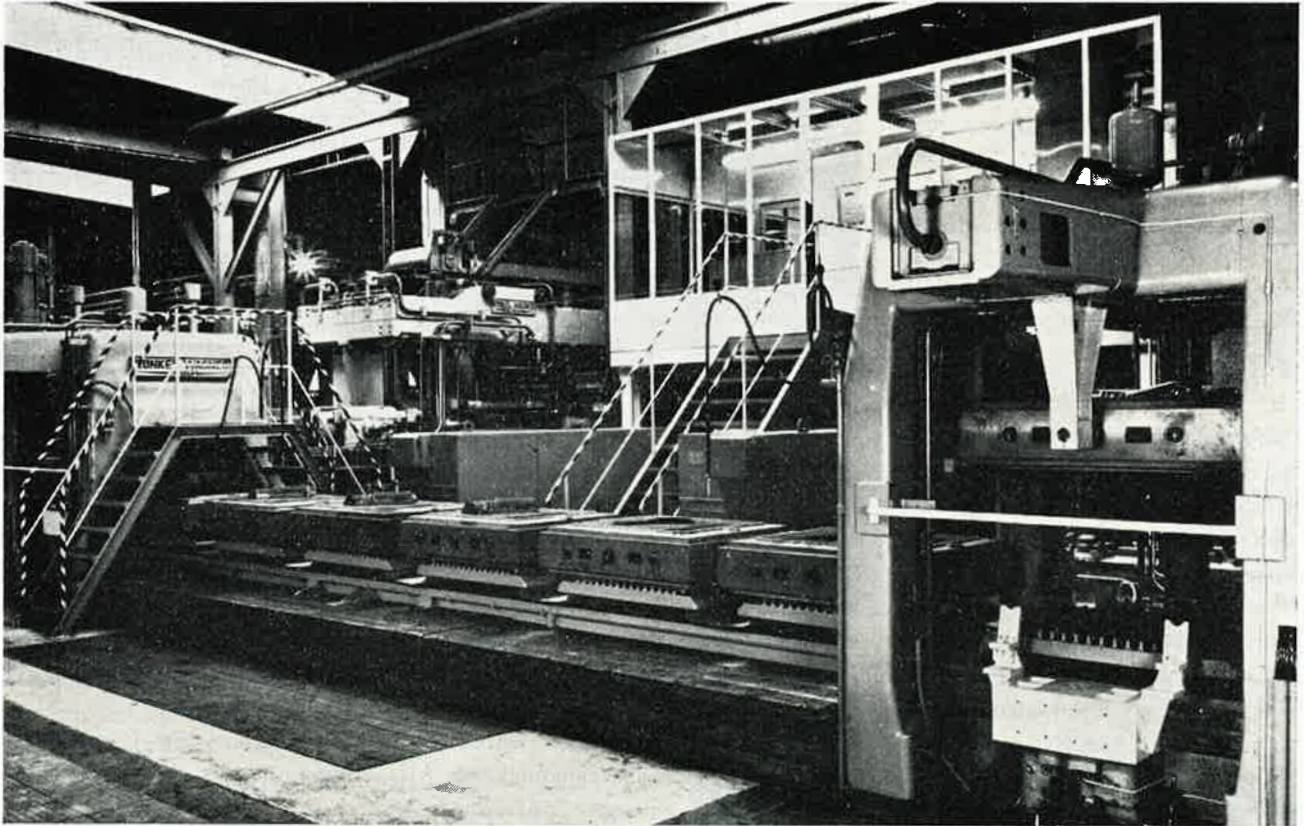
nen valamista painotetaan 750 kg:n painoilla. Ennen muottien joutumista jäähdystunneliin painot poistetaan. Jäähdystunnelissa valetut muotit joutuvat olemaan puoli tuntia, minkä jälkeen ne joutuvat muottien tyhjenyskoneeseen. Tyhjentäminen tapahtuu työntämällä hydraulisen männän avulla ylhäältä päin sekä hiekka että valukappaleet lattian alla toimivalle täyristikolle. Hiekka irtaantuu valu-

takin vähäisempiä työvaiheita. Tarvittava paine kehitetään lattian alle sijoitetulla hydraulisella pumppuasemalla, jossa kuusi 45 kW:n moottoria käyttää pumppuja. Hydraulisen järjestelmän etuja ovat äänetön käynti sekä kaikkien liikkeiden tasaisuus.

Laitoksen työvaiheet valua ja keernojen asetusta lukuun ottamatta tapahtuvat elektronisesti ohjatun automaattijärjestelmän mukaan. Kaikki

nettua on, että varsinkin hyvinä työlisyyskausina valimot kärsivät työvoiman puutteesta. Kaavauslinjan käyttämiseen tarvitaan työvuorossa vain kymmenkunta henkilöä: laitoksen ohjaaja, 2 huoltomiestä, 2—4 keernanasettajaa, muottien tarkastaja ja 2—4 valajaa.

Kaavauskoneiden 75 tonnin puristusvoima on 6—7-kertainen tavallisiin kaavauskoneisiin verrattuna. Tä-

Automaattisen kaavauskoneen tärkeimmät koneet sijaitsevat ohjaamon kummallakin puolella. Etualalla keernojen sisäänasettelupaikka. Rata etenee sysäyksittäin vasemmalle.

kappaleista ja putoaa ristikon lävitse hihnalle, joka vie sen takaisin hiekanvalmistamoon. Kappaleet kulkevat tärykourua ja lamellikuljettimia pitkin n. 150 m:n päässä sijaitsevaan puhdistamoon ja ehtivät riittävästi jäähtyä ennen pintapuhdistukseen joutumistaan.

Laitos toimii hydraulisesti lukuun ottamatta muotin täristystä ja joi-

ohjaustoiminnot on keskitetty laitoksen keskelle rakennettuun ohjaamoon, josta laitoksen valvojalla on hyvä näkyvyys tärkeimpiin kohtiin.

Automaattisen kaavauslinjan edut

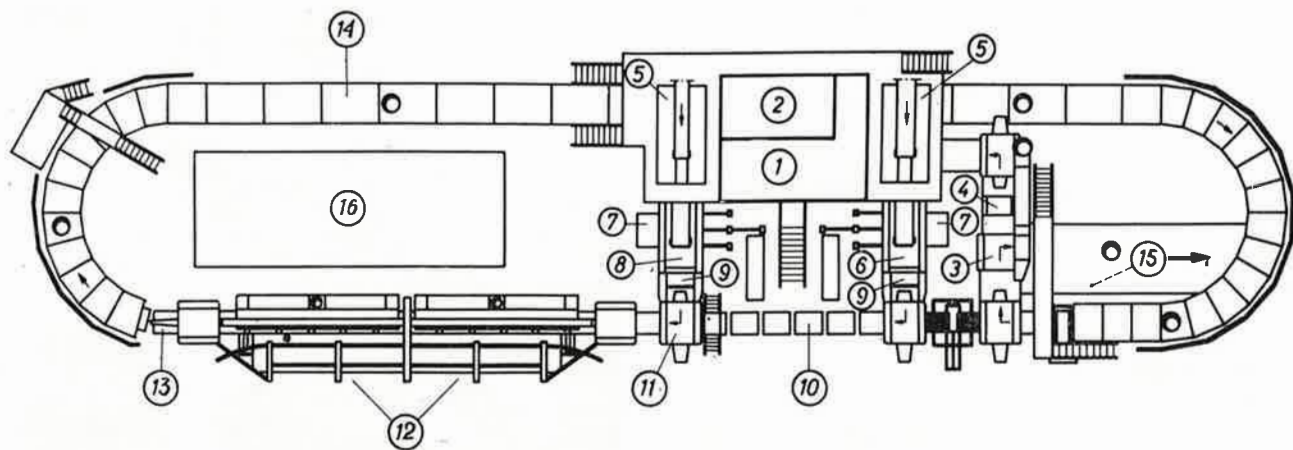
Tavanomaiseen kaavaustapaan verrattuna Karkkilan tehtaan valimoon hankitulla automaattisella kaavauslinjalla saavutetaan ennen kaikkea seuraavat edut:

Työnteko on keveämpää eikä myöskään niin likaista kuin vanhalla tavalla kaavattaessa, mikä helpottaa työvoiman saantia valimoihin. Tun-

män ansiosta syntyy erittäin kova ja tarkkamittainen muotti, josta saatu valukappale on sekä pinnaltaan että mitoiltaan suuretkin vaatimukset täyttävä.

Uuden laitoksen teho on 120—150 muottia tunnissa ja lähes 5-kertainen aikaisemmin tällä kohtaa toimineeseen puoliautomaattiseen kaavauslinjaan verrattuna.

Aikaisemmin rakennettujen automaattisten kaavauslinjojen eräänä haittana on ollut se, että mallinvaihto on vienyt kohtuuttomasti aikaa, jonka takia pienten sarjojen

Automaattisen kaavauslinjan kaaviomainen pohjapiirros

- 1 Valvomo
- 2 Ohjaamo
- 3 Tyhjennuskone
- 4 Kehyksen puhdistuslaite
- 5 Hiekkasäiliöt
- 6 Alakehyksen kaavauskone
- 7 Mallin vaihtolaite (kaksi)
- 8 Yläkehysten kaavauskone
- 9 Kääntökone (kaksi)
- 10 Keernojen sisäänlaittopaikka
- 11 Muotin sulkemislaite
- 12 Valuasema
- 13 Muottirata
- 14 Jäähdytystunneli
- 15 Täryerottimet
- 16 Mallien varastointi- ja kokoonpanopaikka

tekeminen ei ole ollut kannattavaa. Karkkilan tehtaassa automaattisessa kaavauslinjassa mallinvaihto sen sijaan tapahtuu niin nopeasti, ettei laitosta tarvitse pysäyttää ollenkaan, joten myös pieniä sarjoja voidaan valmistaa taloudellisesti. On kuitenkin huomattava, että laitoksen tarvitsemat metallimallit ovat kalliita, mikä seikka saattaa rajoittaa pienten sarjojen tekemistä.

Elektronisen puolijohdinjärjestelmän ansiosta valimon pölyllä ja liialla ei ole sanottavaa vaikutusta laitoksen käyttövarmuuteen. Mainittakoon, että tällaisia automaattijärjestelmiä on käytössä vasta muutamassa valimossa koko maailmassa.

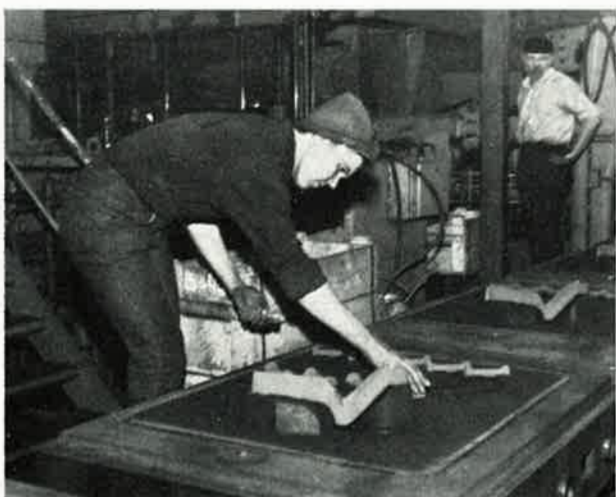
Suurten muottien kaavaus

Suurten kappaleiden sarjavalmistusta varten on rakenteilla puoliau-

toimittu Zimmermann-kaavauslinja. Suurimmat tähän tuotantolinjaan sopivat kaavauskehukset ovat kooltaan $2000 \times 1200 \times 500$ mm. Sellaisia kappaleita varten, jotka eivät mahdu kaavauslinjaan tai joita valmistetaan vain muutamia kappaleita, on asen-

Koneenkäyttäjä
Kalle Suihko
käynnistämässä
automaattilinjaa
koneita

Arja Heinonen
asettelee keernoja
automaattisessa
kaavauslinjassa
eteneviin valu-
muotteihin

nettu suuritehoinen liikkuva hiekkasinko kaikkein tarpeellisine hiekkasäilytyslaitteineen. Sinko voi liikkua hallin päästä päähän ja täyttää muotteja kulloinkin halutulla paikalla. Valettavien kappaleiden maksimipaino tällä osastolla voi olla jopa 10 tonnia.

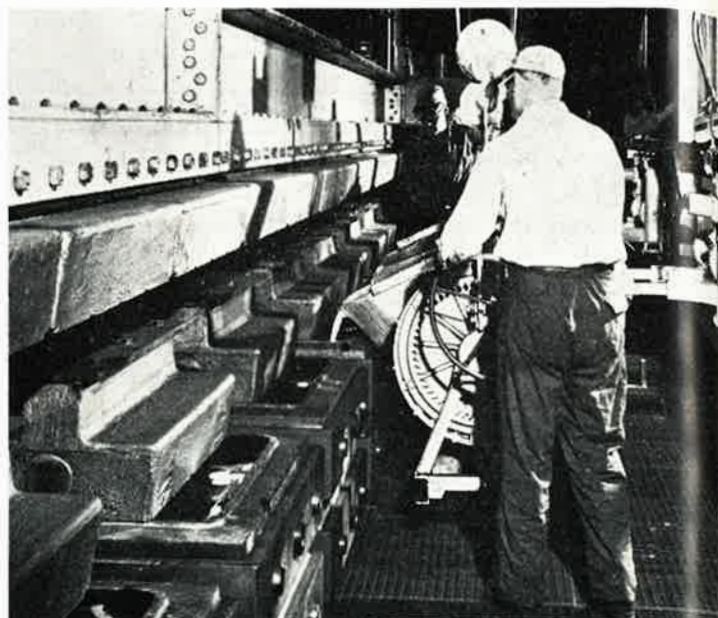
Muottien tarkkuus on hyvä, sillä 40 tonnin puristusvoiman ansiosta kaavauspaine on suuri ja kappalei-

den laatu pysyy tasaisen korkeana. Muottien käsittely tapahtuu osittain automaattisesti nostimia ja mekani-soituja kuljetusratoja hyväksi käyt-täen. Järjestelmä on nopea ja joustava suuriakin kappaleita kaavattaessa ja puoliautomaattinen kaavauslinja helpottaakin ratkaisevasti suurten tilausvalutöiden suorittamista.

Yhden miehen mekani-soitu ja automatisoitu panostamo

Uudistukset ovat kohdistuneet myös valimon tuotantolinjan alkupäähän, kupoliuunipanostamoon sekä

Automaattisen kaavauslinjan valusema. Åke Pihl (edessä) ja Pentti Toivonen kaatamassa nostimissa riippuvista ja helposti ohjattavista valusenkoista sulaa rautaa muotteihin. Muottien yläkehysten päällä 750 kg:n painot.

toimitti saksalainen Badische Maschinenfabrik GmbH.

Autoilla saapuva harkkorauta ja romu kipataan suoraan autoista neljään maan tasalle upotettuun n. 2 metrin syvyiseen betonisäiliöön. Koko varastoaluetta hallitsee siltanosturi, jonka liikkeet säädetään panostamon keskustaan sijoitettusta oh-

jaamosta. Nosturi on varustettu magneetilla, jonka avulla varastosäiliöistä voidaan raaka-aineita siirtää ohjaimon edessä olevaan välisäiliöön.

Raudan punnitseminen tapahtuu elektronisella vaa'alla. Sen anturi on sijoitettu nosturiin siten, että ohjaimossa oleva vaakataulu näyttää välittömästi nostomagneettiin tarttu-

Kaavaaja Lasse Passi kaavaamassa pianonkehysten alaosa. Zimmermann-kaavauskoneiden puristusvoima on 40 tonnia ja suurin kehyskoko 1300x2000 mm.

Isojen valukappaleiden kaavaus suoritetaan liikkuvalla hiekkasingolla, joka voidaan siirtää kulloinkin tarvittavaan kohtaan maakaavaamossa

sulattoon. Tämä on ollut tarpeen jo yksistään uusien kaavauslinjojen tuotantokyvyn lisääntymisen takia. Automaattisen kaavauslinjan alkaessa käydä täystehoisesti kahdessa vuorossa kasvaa sulan raudan tarve vastaavasti. Myös entistä parempien laatuominaisuuksien saavuttaminen sekä rationalisointinäkökohdat edellyttivät huomattavia parannuksia. Niinpä kupoliuunien panostaminen mekani-soitiin ja automatisoitiin 'yhden miehen panostamoksi'. Laitteet

neen raudan painon. Magneetin virran voimakkuutta säätämällä putoaa liika rauta pois, kunnes vaaka näyttää oikeaa määrää. Välisäiliöön valmiiksi punnittu panos pudotetaan säiliön pohjaluukut aukaisemalla alapuolella olevaan panostusastiaan. Panostusastia on sijoitettu vaunun päälle, joka liikkuu tunnelissa välisäiliön ja panostuskuilun välillä.

Koksi ja kalkkikivi varastoidaan kahteen rautarakenteiseen päiväsäiliöön. Molempien aineiden annostelu näistä tapahtuu täysin automaattisesti tärysytöittäjien ja vaa'an avulla. Kun rautapanos on pudonnut panostusastiaan, siirtyy vaunu punnitusastian alle, jossa siihen pudotetaan valmiiksi punnitut koksi- ja kalkkikiviannokset. Vaunu kuljettaa sen jälkeen astian panostuskuilun kohdalle, missä nosturin vaijerin alapäässä oleva tarttumismekanismi kiinnittää sen vaijeriin ja nosturi vetää panostusastian ylös ja vie sen uuniin. Panostusastia tyhjenee pohjan kautta. Kaikki panostusastian ja sitä kuljetavan vaunun ja nosturin liikkeet

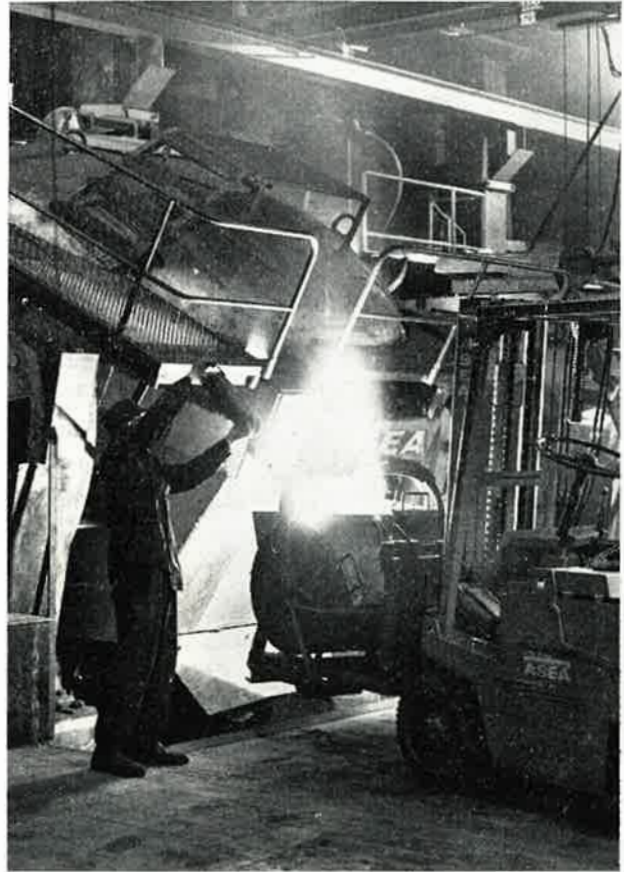

tapahtuvat täysin automaattisesti. Uunien täyttökorkeuden valvoo radioaktiivinen koboltti-isotooppi.

Koko panostustoiminnan hoitaa ohjaamosta käsin yksi mies. Punnittu erät rekisteröidään nauhalle, josta päivän päättyessä kunkin käytetyn raaka-ainelaadun määrä on helposti saatavissa tarkkailua ja tilastointia varten.

Kupoliuunien eteen on asennettu 28 tonnin vetoinen sulan raudan kuumapituuni, jota siitä rautaa otettaessa kallistetaan eteenpäin. Toinen samansuuruinen kuumapituuni sijaitsee sähkösulatusuunien läheisyydessä.

Aarne Ahlstedt suorittamassa panostusta kupoliuunisulaton uuden panostamon ohjaamossa

Sulattoon kaksi kuumapituunia

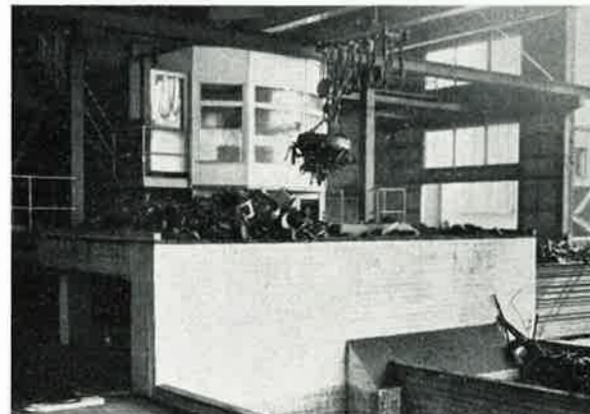
Valimon tuotannon laajentuessa ja työn nopeutuessa tulee sulan metallin valmistuksen olla katkeamatonta. Raudan kulutus riippuu useinkin valuttavasta sarjasta. Kun vielä usealla linjalla saattavat valutyöt olla samanaikaisesti käynnissä, on sulan raudan tarve suuri.

Sulattoon kuuluu kaksi kuumailmakupoliuunia ja neljä upokasinduktiouunia. Lisäksi on aivan äsken asennettu kaksi 28 tonnin (500 kW) kouruinduktiouunia, jotka toimitti ASEA. Toinen näistä kuumapituuneista on sijoitettu kupoliuunien yhteyteen, jotta kupoliuuneissa sulatetun raudan lämpötila voitaisiin säätää toivotulle tasolle. Lisäksi uuni toimii puskurina sulan raudan kulutuksen vaihteluita vastaan. Toinen kuumapituuni toimii pallografiittivaluraudan (SG-raudan) varastoisäiliönä. Sulaton kokonaiskapa-

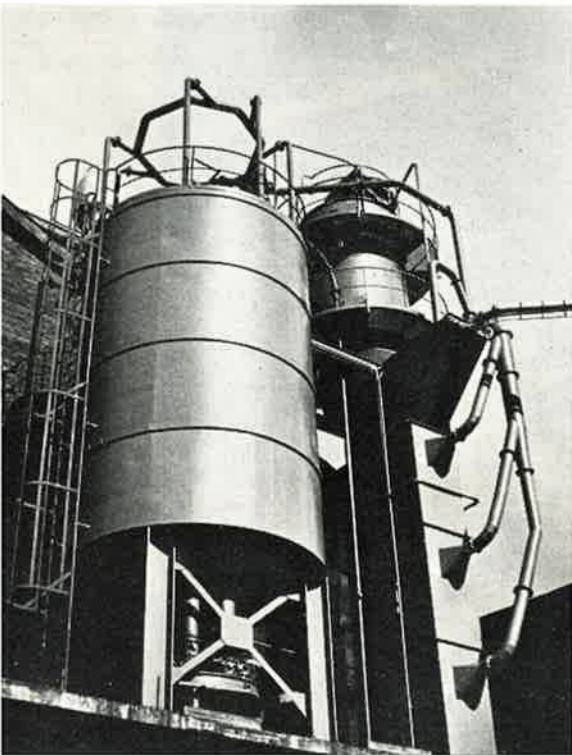
siteetti vuorokaudessa nousee nyt n. 200 tonniin erilaisia suomugrafiittirautoja ja n. 50 tonniin pallografiittivalurautaa.

Hiekanvalmistamot

Valimon eri kaavausosastoja varten on olemassa neljä eri hiekanval-

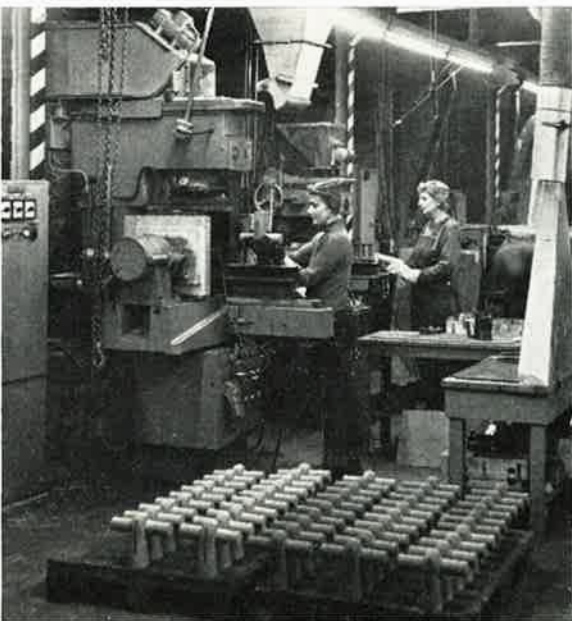

Panostamon nosturimagneetti kokoaa ja punnitsee panoksen tarvittavat eri rauta- ja teräslaadut

Valimossa tarvittavien uusien hiekkojen jäähdytyslaite (oik.) sekä 110 tonnin vetoinen varastoimissäiliö. Hiekan siirto säiliöön ja siitä edelleen hiekanvalmistamoihin tapahtuu pneumaattisesti.

Tellervo Alanko (vas.) ja Kerttu Sipilä valmistamassa keernoja automaattisilla Hot-box-koneilla

mistamaa. Lisäksi on keernaosastolla oma hiekanvalmistamonsa. Automaattisen kaavauslinjan suuren hiekkantarpeen tyydyttämiseksi rakennettiin uusi hiekanvalmistamo, jonka teho on 120 tonnia hiekkaa tunnissa. Hiekan sekoitus tapahtuu jatkuvatoimisessa Multimull-kollerissa. Muotien tyhjennyspaikalta tuleva vanha hiekka joutuu ensin kulkemaan kahden magneetin ja kokkareenmurskaajan kautta seulle, jonka läpäistyään se joutuu kahteen vanhan hiekan säiliöön. Näistä säiliöistä vedetään hiekka jatkuvasti liikkuvan hihnan avulla kollerin syöttöhihnalle. Samalle hihnalle syötetään myös eri säiliöissä oleva uusi hiekka sekä tarpeelliset lisäaineet bentoniitti ja valimopiki. Hiekan lopullinen kostutus tapahtuu kollerissa. Hiekanvalmistamon toiminta on täysin automaattinen.

Uusien hiekkojen kuljetus hiekanvalmistamoihin tapahtuu pneumaattisesti. Valmiiksi kuivatut ja jäähdetyt hiekat kootaan ensin keskusvarastoon, josta ne automaattisesti syötetään kuhunkin käyttöpisteeseen. Myös hiekan lisäaineiden kuten valimopien ja bentoniitin kuljetus hiekanvalmistamoihin tapahtuu pneumaattisesti.

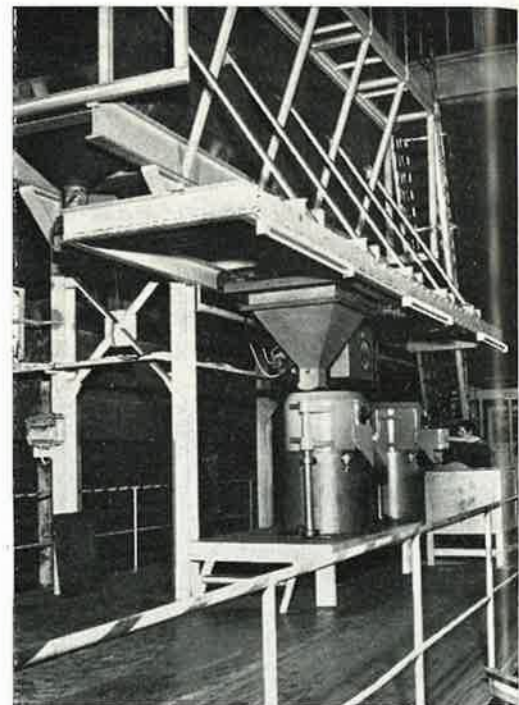
Keernanvalmistamo

Keernahiekkojen sekoitusta varten on osastolle rakennettu välitaso, jolle on asennettu kaikki hiekanvalmistukselle tarpeelliset laitteet, kuten sekoittimet, hiekkasäiliöt, sideainnostimet jne. Keernanvalmistuskoneet on sijoitettu välitason alle kolmeen linjaan siten, että yksi linja valmistaa kuorimuotti- ja Hot-box keernoja, toinen Co₂-keernoja ja kolmas öljyhiekkakeernoja. Koneiden hiekkasäiliöt täytetään välitason päältä. Valmiit keernat varastoidaan keernaosaston alla sijaitsevaan halliin, josta ne automaattihissillä vauhtomasti voidaan siirtää valimokerrokseen. Jatkuvasti kasvavat vaati-

mukset valukappaleiden laadun suhteen ovat johtaneet uusien menetelmien käyttöön ottoon myös keernojen valmistuksessa. Kuorimuotti- ja Hot-box-keernat, joilla saavutetaan hyvä mittatarkkuus ja jotka ovat helpot varastoida, syrjäyttävät useassa tapauksessa vanhan tutun hiekkakeernan.

Valimon vuosituotantokyky nousee 30 000 tonniin

Karkkilan tehtaan valimon tuotantokyky on parhaimmillaan ollut

Uusi keernahiekanvalmistamo. Ylhäällä olevista hiekkasäiliöistä lasketaan hiekka alapuolella liikkuvaan vaakasäiliöön ja siitä edelleen hiekansekoituskollereihin, joissa hiekkaan sekoitetaan tarvittavat sideaineet.

n. 24 000 tonnia valmista valua vuodessa. Nytemmin suoritettujen uudistusten ansiosta valun määrä tulee nousemaan 30 000 tonniin vuodessa, mikäli Högfors-valujen menekki saadaan kasvamaan samassa suhteessa.

Viime loppiaisen mitalijuhlissa Karkkilassa ensimmäisen kerran yhtiön kultaista 40-vuotisansiomerkkiä jaettaessa sellainen kiinnitettiin sekä tehtaan isännöitsijän Ernst Alanderin että pääluottamusmiehen Aleksii Aallon rintapieleen. Nämä miehet ovat yli 20 vuotta joutuneet neuvottelemaan keskenään, katsomaan asioita usein aivan vastakkaisilta puolilta, seisomaan napit vastakkain, mutta myös aina pyrkineet löytämään ratkaisun, joka on koitunut tehtaan ja sen henkilökunnan eduksi ja joka on poistanut häiritsevät kitkatekijät. Moni ulkopuolinen pitää Karkkilaa levottomana ja 'kuumana' kauppalana. Sula rautasiellä kyllä hehkuu ja kipinöi, mutta itse rautakourat ovat vakaita eivätkä suinkaan hullutteluun ja kiihkoiluun taipuvaisia.

Nyt isännöitsijä Alander on siirtymässä eläkkeelle yli neljän vuosikymmenen palveluksen jälkeen. Ennen Karkkilaan tuloaan hän toimi Kymintehtaalla tehdasrakennusosaston, piirustuskonttorin sekä konepajojen päällikkönä saaden siten hyvää valmistusta Högforsin Tehtaan teknillisen johtajan tehtävään. Karkkilaan

Karkkilan tehtaan pääluottamusmiehenä on vuodesta 1947 yhtäjaksoisesti toiminut Aleksii Aalto

Tehtaan isännöitsijä ja pääluottamusmies

hän muutti välirauhan vuonna ja kävi heti käsiksi tehtaan uudistamiseen ja se onkin sitten jatkunut tähän päivään saakka, ollut suorastaan kiihkeimmillään viime vuosina. Vaikka hänen työkenttäänsä samanaikaisesti laajeni käsittämään myös sosiaalisia ja hallinnollisia tehtäviä on hän pyssynyt hellittämättömänä suunnittelijana ja uuden valimon luojaena ensimmäiseen eläkepäiväänsä saakka. Harvoin tapaa sellaista herpaantumatonta energisyyttä kuin isännöitsijä Alanderilla. Hän on halunnut jättää työnsä tuloksena seuraajilleen teknillisesti kansainvälistä tasoa olevan valimon ja kun näin nyt on käynyt, tuottaa tulos hänelle vilpittöntä iloa.

Työolosuhteiden parantuminen on myös ollut hänelle ilon aihe. Tässä kohdin hän antaa varauksettoman tunnustuksen pääluottamusmiehelle ja muille luottamusmiehille, jotka omia henkilökohtaisia käsityksiään esille tuomalla ovat suuresti myötävaikuttaneet näiden parannusten aikaansaamiseen.

Läheinen asia isännöitsijä Alanderille on ollut nuorten miesten ammattikoulutus. Yhdessä vuorineuvos Arppen kanssa hän oli ankeana sotaaikana perustamassa konepajakoulua, ja hän on toiminut koulun puheenjohtajana aina näihin saakka. Varmaan hänen mieltään lämmitti pääluottamusmies Aleksii Aallon koulun viime päättäjäsissä pitämä puhe, jossa tämä kiitti puheenjohtajaa ammattikasvatuksen ja nuorten hyväksi suorittamastaan työstä.

Pääluottamusmies Aalto onkin oikea mies arvostelemaan tällaisia asioita. Hän on paljasjalkainen karkkilalainen ja tullut jo 13-vuotiaana tehtaan töihin. Hän on työskennellyt

Karkkilan tehtaan isännöitsijä Ernst Alander lopettelemassa tyytyväisin mielin yli 40 vuotta kestänyttä yhtiöläisuraansa

sekä valimon että verstaan puolella monissa ammateissa ja tuntee tehtaan läpikotaisin. V. 1947 hänet valittiin pääluottamusmieheksi ja siitä lähtien hän on hoitanut tätä vaikeaa tehtävää päätoimisena yhtäjaksoisesti. Se on harvinainen saavutus demokraattisissa pelisääntöjä noudattavassa työyhteisössä, jossa asioista tietysti ollaan eri mieltä ja jossa luottamushenkilöitä vaihdetaan nopeassakin tahdissa.

Pääluottamusmies Aalto on nähnyt vuosikymmenien kuluessa monen asian muuttuvan työntekijän ja ammattiyhdistysliikkeen eduksi. Luottamusmiesjärjestelmän tultua sotavuosien jälkeen voimaan siihen suhtauduttiin perin epäillen, mutta sitten siihen vähitellen totuttiin ja nyt tuntuisi suorastaan mahdottomalta ajatella, miten tultaisiin ilman sitä toimeen. Mutta myös muulla tavoin asiat ovat muuttuneet. Ennen olivat mielialat puolin ja toisin kiihkeitä eikä värikkyyttä puuttunut. Nyt sen

Jatkuu 3:nalla kansisivulla

Työturvallisuus ja sen edistäminen on asia, josta kaikki yleensä ovat samaa mieltä. Keinoista ja menettelytavoista voidaan tietysti keskustella pitkäänkin, mutta koulutuksen merkitystä ei kukaan kieltäne. Niinpä Teollisuusvakuutuksen saadessa parisen vuotta sitten valmiiksi työnhodolle tarkoitettuna kirjukurssin odotettiin kovasti vastaavaa työntekijöille soveltuvaa kurssia. Tämä saatiinkin viime vuonna ja edellisen kurssin hyvien kokemusten kannustamana lähdettiin yhtiössämme heti liikkeelle uudella kirjukurssilla.

Turvallisuusmiehen kirjukurssi alkoi yhtiömme eri tehtailla viime syksynä ja on saatu kaikilla päätökseen kevään kuluessa. Sen suoritti yhteensä

346 henkilöä jakautuen eri tehtailla seuraavasti: Kuusankoski 240, Halla 27, Juantehdas 12, Karkkila 40, Heinola 17 ja Salo 10.

Tämän kurssin on laatinut kuten aikaisemmankin dipl.ins. Tahto Hietikko Teollisuusvakuutuksesta. Kurssi käsitti neljä opetuskirjettä kysymyksineen, joihin vastattiin rasti ruutuun menetelmällä. Oikeat vastaukset löytyivät opetuskirjeistä ja niiden liitteenä olevasta kirjallisuudesta. Vastaaminen edellytti tarkkaa perehtymistä kirjeisiin, sillä veikkamalla mahdollisuudet osua oikeaan olivat aika vähäiset. Innostus kurssia kohtaan oli hyvä ja kirjeet palautettiin lähes sataprosenttisesti.

Kuusankosken tehtaiden yhteisessä

kurssin päätöstilaisuudessa olivat mukana mm. Teollisuusvakuutuksen edustajina toimitusjohtaja Nils von Veh ja teknillinen tarkastaja dipl.ins. Olavi Saarinen. Avaussanat lausui Kuusankosken tehtaiden johtaja Olov A. Hixén kosketellen puheessaan teol-

Turvallisuusmiehen kirjukurssin päättäjätilaisuuden Kuusankoskella avasi johtaja Olov A. Hixén

Teollisuusvakuutuksen puolesta puhui toimitusjohtaja Nils von Veh

liseen toimintaan liittyviä vaaroja ja niiden torjuntaa.

Korokekeskustelussa käsiteltiin päättynyttä kurssia ja pyrittiin löytämään vastaukset joihinkin pulmallisimpiin kysymyksiin. Korokekeskustelussa olivat dipl.ins. Saarinen, turvallisuustarkastaja Harry Varhoma, sekä luottamusmiehet Pentti Halinen ja Jorma Vahter, jotka käyttivät alkupuheenvuoron mainitussa järjestyksessä. Puheenjohtajana toimi yhtiön sosiaalipäällikkö Åke Launikari.

Ensimmäisessä puheenvuorossaan dipl.ins. Saarinen esitteli kurssia Teollisuusvakuutuksen näkökulmasta mainiten myös kurssiin liittyviä koko maata koskevia lukuja. Kaksi vuotta aikaisemmin pidetylle työnhodon turvallisuuskurssille osallistui koko maassa noin 6000 henkeä. Tämän turvallisuusmiehen kirjukurssin päättää lähipäivinä lähes 3000 henkilöä. Kurssin tarkoitus ei ole olla mikään työturvallisuuden korkeakoulu, vaan

Turvallisuusmiehen kirjukurssin suoritti 346 yhtiöläistä

Lajittelija Maria Hanén Voikkaan pape-ritehtaalta vastaanottamassa todistustaan. Muut: vas:ltä turvallisuustarkastaja Harry Varhoma, sosiaalipäällikkö Veikko Salander ja siosionomi Keijo Jokiranta.

antaa perustiedot turvallisuusasioissa ja samalla lisätä kiinnostusta niitä kohtaan. Toivottavasti voimme jatkossa suoda kaikille turvallisuustoimikuntien ja tuotantokomiteoiden uusille jäsenille mahdollisuuden tämän kurssin suorittamiseen.

Turvallisuustarkastaja Varhoma selvitteli kurssin järjestelyjä ja tuloksia Kuusankosken tehtaiden osalta. Todistukset kurssilaisille jakoi Kuusankosken tehtaiden sosiaalipäällikkö Veikko Salander sosionomi Keijo Jokirannan ja turvallisuustarkastaja Varhomaan avustamana. Vakuutus-

Päättäjätilaisuuden puhujia: yllä massaosaston etumies Armas Ihalainen ja pääluottamusmies Lasse Lehtisare

yhtiön puheenvuoron käytti toimitusjohtaja Nils von Veh ja kurssilaisten edustajana puhui massaosaston etumies Armas Ihalainen. Yhtiön työntekijöiden puolesta puhui pääluottamusmies Lasse Lehtisare.

Mielipidetiedustelu turvallisuusasioista

Kunkin kurssikirjeen mukana lähetettiin myös tiedustelulomake kurssilaisten mielipiteen selville saamiseksi yhtiömme harjoittaman työturvallisuustoiminnan merkityksestä ja mahdollisista tehostamistoimenpiteistä. Viimeisen kirjeen vastausten mukana pyydettiin lisäksi erityistä ehdotusta

työturvallisuutta edistäväksi toimenpiteeksi. Ehdotuksia saatiinkin toistataa ja mielipidetiedusteluihin vastasi yli puolet kurssilaisista.

Ensiksi kysyttiin mitä mieltä kurssilaiset ovat yhtiön nykyisestä työturvallisuustoiminnasta. 138:sta vastanneesta 40 piti sitä tällaisenaan hyvänä, 97 tyydyttävänä ja vain yksi huonona. Suurin osa oli edelleen sitä mieltä, että henkilökunnan, lähinnä työntekijöiden ja työnjohton, toime-

liaisuudella on turvallisuuden kannalta huomattava merkitys.

Toinen Gallup-tiedustelu kohdistettiin tapaturmien tutkimiseen. Nyt vastauksen palautti 145 henkilöä, joista 45 oli sitä mieltä, että tapaturmat tutkitaan yhtiössämme perusteellisesti. Tutkimukset suoritetaan 95 vastaajan mielestä kohtalaisen tarkasti ja 5:n mielestä pintapuolisesti. Tutkimuksissa toivottiin kiinnitettävän nykyistä enemmän huomiota siihen, oliko tapaturman uhri saanut tarpeellisen opastuksen työhön. Seuraaviksi tärkeysjärjestyksessä tulivat

Korokekeskustelu käynnissä: vas:ta pääluottamusmies Pentti Halinen, turvallisuustarkastaja Harry Varhoma, sosiaalipäällikkö Åke Launikari, dipl.ins. Olavi Saarinen Teollisuusvakuutuksesta ja neuvotteleva luottamusmies Jorma Vahter.

työmenetelmän vaarallisuus ja työskentelyolosuhteet. Vastauksista kävi myös ilmi henkilökohtaisten suojavälineiden ja sopivan vaatetuksen merkitys.

Turvallisuustoimikuntien työskentely oli seuraavana pohdinnan kohteena. 47 kurssilaista katsoi niiden toimivan hyvin, 131 tyydyttävästi ja ainoastaan 1 huonosti. Tähän kohtaan vastasi yhteensä 179 henkilöä. Useimpien vastaajien mielestä toiminta tehostuisi, jos turvallisuustoimikuntien jäsenet saisivat enemmän työturvallisuuskoulutusta ja voisivat osallistua aktiivisemmin tarkastuksiin ja tapaturmien tutkimiseen.

Lopuksi kysyttiin kurssilaisten mielipidettä muiden työntekijöiden kuin työturvallisuustoimikuntien jäsenten toiminnasta tapaturmien estämiseksi. Sitä piti nykyisellään hyvänä 5 vastaajaa, tyydyttävänä 128 ja huonona 16. Tilannetta parantaisi 58:n mielestä se, jos työntekijät noudattaisivat tarkemmin turvallisuusohjeita. Suunnilleen yhtä moni piti tärkeänä, että vanhat työntekijät opettaisivat paremmin nuoria ja aloittelevia tovereitaan. Edelleen tilanteen uskottiin paranevan, jos työntekijät muuttaisivat kokonaisuasettaan myönteisemmäksi työturvallisuustyötä kohtaan.

Jatkuu sivulla 32

August Wreden rahasto metsänhoidon edistämiseksi

Vapaaherra R. A. Wrede ja hänen puolisonsa vapaaherratar Johanna Wrede perustivat elokuun 18 pnä 1918 rahaston vapaussodassa kaatuneen poikansa, metsänhoitaja, vapaaherra August Wreden muistoksi. Rahaston tuotto tuli käyttää yksityisten tilojen metsänhoidon edistämiseen. Vuonna 1923 'August Wreden rahasto metsänhoidon edistämiseksi' — varat olivat silloin 40 000 markkaa — luovutettiin Kymin Osakeyhtiön hoitoon, jonka palveluksessa metsänhoitaja Wrede oli ollut vuodesta 1911 kuolemaansa saakka.

Säilyneiden papereiden mukaan rahaston korkotuloja on maksettu säännöissä mainittuihin tarkoituksiin aina sotavuoteen 1939 saakka. Ikävä kyllä August Wreden rahastoa kohtasi sama kohtalo kuin yleensä sotaa edeltäneen ajan rahastoja. Inflaatiovyöry lähti liikkeelle ja hävitti rahan arvon. Ja kun samalla rahaston hoidossa mukana olleet metsämiehet kuolivat joko sodassa tai pian sen jälkeen, jäi rahasto unohtuksiin ja tuli uudelleen päivänvaloon vasta äskettäin professori Theodor Wegeliuksen aloitteesta.

Lahjoittajien omaisten ja yhtiön kesken käydyissä keskusteluissa tultiin siihen tulokseen, että koska olosuhteet ovat huomattavasti muuttuneet rahaston perustamisesta lähtien ja koska on vaara, että rahan arvon jatkuvasti laskiessa rahaston käyttö alkuperäiseen tarkoitukseensa mitätöityy, on parempi lakkauttaa rahasto ja käyttää sen jäljellä olevat varat lahjoituskirjeessä mainittuun tarkoitukseen. Niinpä päätettiin perustaa

rahaston varoilla Itä-Uudenmaan ja Savon yksityismetsänomistajien maille muistometsäköitä. Kymin Osakeyhtiö luovuttaa rahaston varoja vastaavasta arvosta 4-vuotisia kouluttuja kuusentaimia, jotka tullaan syksyllä istuttamaan paikallisten piirimetsälautakuntien suosittelemille tiloille.

Sopimus rahaston varojen käyttämisestä yllä mainitulla tavalla allekirjoitettiin Wreden suvun edustajien ja Kymin Osakeyhtiön välillä Kuusankoskella huhtikuussa. Johtokunnan huvilassa pidetyssä lounastilaisuudessa puhui johtaja L. Räihä.

Wreden suvulla on vankat perinteet metsämiespiireissä. Metsähallituksen ensimmäinen pääjohtaja oli Rabbe Zachris Wrede v. 1863—1870. Carl Ernst Wrede oli samassa virassa v. 1893—1902. Legendaarinen 'Parkanon parooni' oli niin ikään metsänhoitaja toimien ensin Karjalassa ja sittemmin Parkanon hoitoalueessa.

Metsänhoitaja, vapaaherra August Wrede (af Elimä) syntyi helmikuun 27 pnä 1884 Wredebyn kartanossa Anjalassa. Hän oli patrioottina, juris-

Rahaston uudesta käyttötavasta sovittiin Kuusankoskella 11. 4. pidetyssä tilaisuudessa. Kuvassa Wrede-suvun ja yhtiön edustajat: oik:lta johtaja L. Räihä, metsänhoitaja August Wreden sisarva Anna Wegelius, professori Theodor Wegelius, vapaaherratar Clara Standertskjöld-Nordenstam, ylioppilas Holger Standertskjöld-Nordenstam, metsäpäällikkö Harry Willman, hankintapäällikkö Henry Kvist, metsänhoitaja Harry Wiklund ja varatuomari C. J. Ahlbom.

tina ja poliitikkona tunnetun vapaaherra R. A. Wreden toinen poika. August Wrede tuli ylioppilaaksi 1902 ja suoritti metsänhoitajan tutkinnon Saksassa Eberswalden metsäakateemiassa 1905. Sen jälkeen hän opiskeli Helsingin yliopistossa, josta valmistui ensimmäisenä suomalaisena yliopistolisen metsätutkinnon suorittaneena metsänhoitajana kesäkuun 2 pnä 1910. Vuonna 1911 August Wrede tuli Kymin Osakeyhtiön palvelukseen metsänhoitajaksi. Hän kiinnitti jo tuolloin suurta huomiota metsätyöväen asunto-ongelmiin ja sosiaaliseen asemaan. Aluksi hän asui Kuopiossa ja hoiti erityisellä huolella mm. tunnettuja yhtiön metsätiloja Kurkimäessä ja Suomenjoella. Sittemmin hän muutti Kuusankoskelle, jossa hän innosti mm. metsänhoitokseperitti metsänhoitaja E. B. Eklundia vakaaviin ponnisteluihin metsänhoidon monivivahteisella työkentällä.

August Wrede kaatui vapaussodan taisteluissa Mouhulla helmikuun 19 pnä 1918 vähän ennen kuin hän olisi täyttänyt 34 vuotta.

Vierailuja Kuusankoskella

Suomen Selluloosayhdistys vietti 50-vuotisjuhliansa Helsingissä toukokuun lopussa. Juhlien ulkomaisille kutsuvieraille järjestettiin kuusi maan eri puolille suuntautunutta tehdasretkeilyä, joista yksi Kymenlaaksoon. Kuusankoskella 23-henkinen ryhmä tutustui Kuusanniemen selluloosatehtaaseen, yhtiön päälaboratorioon ja Voikkaan paperitehtaaseen.

Maassamme pidettiin toukokuussa kansainvälinen symposiumi, joka käsittelee selluloosan keitossa käytettävien kemikaalien talteenottokysymyksiä. Symposiumin osanottajat tutustuivat myös maamme selluloosatehtaisiin. Kuusankoskella kävi 60 alan asiantuntijaa 12 maasta. Kuusanniemen sulfaattiselluloosatehtaalla vie-

raat tutustuivat kemikaalien talteenottoon sekä pahanhajuisten kaasujen ja jätevesien puhdistukseen.

Pian edellisen vierailun jälkeen Kuusankoski oli taas arvovaltaisen retkikunnan kohteena. Tällä kertaa kysymyksessä olivat Suomessa vierailleet huomattavien amerikkalaisten sanomalehtien kustantajat. Seitsenmiehinen ryhmä saapui ensin Valkea-

laan, mistä matka suunnattiin rakovalkealla nautitun lounaan jälkeen Kuusankosken tehtaille. Tehdaskäynnillä vieraat tutustuivat mm. Voikkaan paperitehtaan uuteen suurituotaiseen PK 18:aan, Kuusanniemen selluloosatehtaaseen sekä Kymin paperitehtaan päällystyslaitokseen.

Retkellä oli mukana kaksi yhtiön amerikkalaista asiakasta, nimittäin

Suomen Selluloosayhdistyksen 50-vuotisjuhlan osanottajia yhtiömme vieraina Kuusankoskella. Vieraat isäntineen Koskelan terassilla.

Amerikkalaisia sanomalehtien kustantajia rakovalkean ääressä Valkealassa

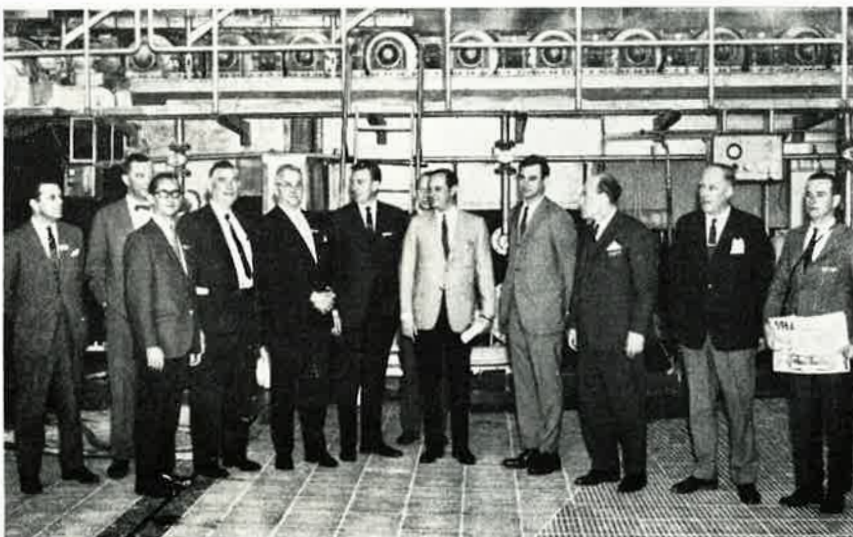
Selluloosan kemikaalien talteenottosymposiumin edustajia tehdaskäynnillä Kuusanniemen selluloosatehtaalla. Isännöitsijä Erkki Laasonen selostamassa keittämön toimintaa.

Mr. Bernard Ridder ja Mr. Martin Steinhandler, joiden kummankin edustama lehti käyttää Voikkaan sanomalehtipaperia. Yksi vieraista, Mr. Richard Millen, puhuu hyvin suo-

mea, vaikka oli maassamme ensimmäistä kertaa. Hänen vanhempansa ovat syntyneet Karjalassa ja muuttaneet täältä nuorina Kanadaan.

Amerikkalaiset lehtikustantajat tutustuivat Voikkaan uuteen paperikoneeseen johtaja Olov A. Hixénin, johtaja P.-G. Michelssonin sekä isännöitsijä Wangelin opastamina

Pienen sahayhdyskunnan maankuulu urheiluseura Hallan Visa 70-vuotias

Maassamme on melkein joka kylässä joku tietty paikka, mihin kesäiltoina kokoontutaan palloa pelaamaan tai harrastamaan jotain muuta urheilulajia. Useissa on kunnollinen urheilukenttäkin ja järjestäytynyt urheiluseura. Hallan kallioisella ja pienellä saarella on niin ikään toiminut urheiluseura jo viime vuosisadan lopusta lähtien. Seura on toiminnallaan ja saavutuksillaan tullut kuuluisaksi koko maassa ja sen rajojen ulkopuolellakin.

Tämä vuonna 1898 perustettu seura sai nimekseen Hallan V.P.K:n voimistelija- ja urheiluseura. Myöhemmin nimen perään liitettiin vielä sana Visa ja samalla seura rekisteröitiin. Lyhyden vuoksi seurasta on kuitenkin käytetty nimeä Hallan Visa. Seura täytti tänä vuonna 70 vuotta ja olemme tähän numeroon koonneet välähdyksiä iäkkään mutta vielä virkeän seuran vaiheista sekä arvokkaasta juhlasta samoin kuin eräiden seuran veteraanien haastatteluja.

Keväisenä sunnuntai-iltapäivänä kokoontui Hallan tuttuun ja ennen juhlaa uudistettuun seurataloon runsas jäsenten ja ystävien joukko onnittelemaan Hallan Visaa sen täyttäessä seitsemännen vuosikymmenensä. Juhlan ohjelmakin osoitti, että Visa ei ikävuosistaan huolimatta ole väsynyt, vaan edelleenkin hyvissä voimissa. Suuren osan arvokkaassa ohjelmassa saivat luonnollisesti katsaukset menneen ajan eri toimintamuotoihin sekä kuulujen paini- ja hiihtoveteraanien esittely.

Juhlapuheen piti opetusministeriön toimistopäällikkö Heikki Klemola, joka samalla toi seuralle ministeriönsä tervehdyksen. Toimistopäällikkö Klemola korosti puheessaan urheiluseurojen merkitystä maamme urheilulle. Urheiluelämämme lepää jatkuvasti seuratoiminnan pohjalla. Suomessa on nykyisin lähes 6000 urheiluseuraa, jotka muodostavat piirit ja valtakunnalliset liitot. Lopuksi puhuja esitti seuroille muutamia kysy-

myksiä pohdittaviksi. Seuratoimintamenneisyys on maassamme vertaansa vailla, mutta mitä on seuratoiminta tulevaisuudessa? Liikuntakulttuuri tulee vapaa-ajan lisääntyessä olemaan entistä laajempi ja monipuolisempi, joten toimeksi vain! sanoi toimistopäällikkö Klemola.

Hallan Visa sai juhlapäivänään vastaanottaa SVUL:n arvokkaimman tunnustuksen, liiton kultaisen standaarin. Sen luovutti Visan nykyiselle puheenjohtajalle Mauri Tanille SVUL:n Kymenlaakson piirin puheenjohtaja sosiaalineuvos Urho Saariaho. Mainittakoon, että Hallan Visa on ensimmäinen kymenlaaksolainen urheiluseura, joka on saanut tämän tunnustuksen. Juhlassa jaettiin myös monta muuta ansiomerkkiä ja mitalia seuran veteraaneille ja ansioituneille jäsenille.

Veteraanien esittelystä nähtiin mm. hiihtojoukkue, joka aikanaan hankki seuran palkintokaappiin Salpausselän kisojen seurojen välisen kilpailun kiertopalkinnon 50 km:n matkalla. Niin ikään esiteltiin Viipurissa ns. Munkin maljan voittanut painijoukkue.

Vuosikymmenten varrelta

Hallan saarella harrastettiin voimistelua jo 1890-luvulla, vaikka aluksi ei järjestynyt urheiluseuraa olluakaan. Muutamien puuhakkaiden miesten aloitteesta perustettiin v. 1898 yhdistys, jolle tuli nimeksi Hallan V.P.K:n voimistelu- ja urheiluseura. Joitakin vuosia ainoana urheilumuotona oli voimistelu, mutta 1901 otettiin ohjelmaan myös yleisurheilu.

Olosuhteet Hallan kaltaisella kallioisella saarella ovat yleisurheilulle

Isännöitsijä Börje Carlson esitti Hallan tehtaan onnitellut ja ojensi seuran puheenjohtajalle Mauri Tanille kilpailutoiminnan edistämiseksi palkinnoksi hopeapytyn. Takana seuran rahastonhoitaja nti Sirkka Niemelä ja sihteeri Esko Virtanen.

kuitenkin erittäin epäedulliset. Kunnollisen urheilukentän aikaansaaminen tällaiseen maastoon oli vuosisadan alussa varmaan ylivoimaista, koska se ei ole onnistunut vielääkään. Siksi Hallan V.P.K:n voimistelu- ja urheiluseuran olikin kohdistettava huomionsa pääasiassa sellaisiin urheilumuotoihin, jotka eivät olleet riippuvaisia luonnonoloista, vaan joita voitiin harjoittaa sisällä. Sellainen on esimerkiksi paini, jota alettiin harastaa v. 1902 ja josta onkin tullut yksi seuran päälajeista.

Seuralla oli erityinen paininjohtaja, jolla oli melkein rajaton yksinvalta painin ja järjestyksen valvomisessa. Tupakanpoltosta salissa harjoi-

Juhlapuheen piti opetusministeriön toimistopäällikkö Heikki Klemola

SVUL:n Kymenlaakson piirin puheenjohtaja sosiaalineuvos Urho Saariaho luovutti Hallan Visalle ensimmäisenä kymenlaaksolaisena urheiluseurana SVUL:n kultaisen standardin

tusten aikana määrättiin 50 pennin sakko ja ellei sitä heti suorittanut, saattoi saada nimensä talon ulkopuolella olevaan listaan. Sakkorahat käytettiin tapaturmakassan kartuttamiseen.

Vuonna 1911 perustettiin erityinen voimistelujaosto, johon pyrkijän oli suoritettava hyväksytysti tietyt voimisteluliikkeet.

Lyhyen hiljaisen kauden jälkeen vuosi 1925 muodosti Hallan urheiluelämässä käännekohdan. Silloin seura ikäänkuin syntyi uudestaan. Seura

rekisteröitiin ja nimen perään liitettiin sana Visa.

Painissa nimekkäimmät voitot

Olympiavuosi 1928 oli Visalle maineikas. Silloin jo 36-vuotias Aku Sihvola voitti olympialaisten hopeamitalin. Edellisenä vuonna hän oli voittanut Suomen mestaruuden, vaikka olikin innostunut painiin vasta pari vuotta aikaisemmin. Toinenkin visalainen on menestynyt olympialaisissa. Pariisin olympialaisissa nimittäin Emil Wecksten sijoitui painissa neljänneksi. Tosin hän ei vielä silloin edustanut Hallan Visaa, vaan hän muutti Hallaan v. 1927.

Hallan Visa anoi monta kertaa oikeutta järjestää painin Suomen mestaruuskisat, mutta aina joku muu seura veti pitemmän korren. Vihdoin 1941 Visa sai nämä kisat järjestääkseen yhdessä Popinniemen Ponnistuksen kanssa. Näissä kilpailuissa mestaruudet olivat todella lujassa, sillä niihin osallistuivat molempien liittojen, Suomen Painiliiton ja Työväen Urheiluliiton parhaat voimat.

Painimestareitten ja mestaripainijoiden lisäksi Visalla on ollut myös monta pätevää painituomaria, jotka ovat olleet tuomaritehtävissä myös kansainvälisissä arvokilpailuissa ja monissa maaotteluissa.

Hiihtävä Halla

Joskin paini on ollut Hallan Visan päälaji vuosikymmeniä ja Visa tunnetaan laajalti juuri painijoittensa ansiosta, ei tässä yhteydessä sovi jättää mainitsematta hiihtoa. Jo vuodesta 1911 lähtien järjestettiin säännöllisesti useita hiihtokilpailuja talven mittaan. Siihen aikaanhan oli tapana hiihtää tasaisella jäällä, mutta myöhemmin murtomaalle siirryttäessä Visa oli edelleen mukana.

Visan mittavin hiihtosaavutus lienee seurojen välisen kilpailun voittaminen Salpausselän 50 km:llä kolmesti, vuosina 1935, 1937 ja 1939. Voitollaan Visa sai komean kiertopalkinnon omakseen palkintokaappiaan koristamaan. Tämän mainittavan joukkuevoiton lisäksi monet visalaiset ovat hiihtäneet itselleen Suomen mestaruuden.

Salpausselän seurojen välisen kiertopalkinnon voittaminen melkein päättikin hiihtovoittojen sarjan. Sotien jälkeen hiihto on vaipunut lähes unohduksiin. Jäsenten välisiä kisoja sekä viestinhiihtoja naapuriseurojen kesken on edelleen järjestetty. Niin ikään pidetään vieläkin vuosittain hiihtokisat saaren ukkomiesten ja poikamiesten välillä. Viimeksi mainituista hiihdoista Emil Weckstenillä olikin hauska tarina kerrottavanaan, palaamme siihen tuonnempana.

Muut urheilumuodot

Voimistelua on Hallassa alkuvuosien innostuksen jälkeen harrastettu pohjakunnon ja notkeuden ylläpitämiseksi sekä myös iltamien ohjelmanumerona. Lisäksi Visa on ottanut osaa useihin suurkisoihin. Yleisurheilu, joka niin ikään oli seuran ensimmäisiä urheilumuotoja, ei ole viime vuosikymmeninä enää noussut vuosisadan alun tasolle. Palkintosijoille ovat yksityiset seuran jäsenet päässeet tälläkin alalla, vaikka eivät olekaan yltäneet mestaruuksiin asti.

Palloilulle luonto on asettanut sa-

manlaiset rajoitukset kuin yleisurheilulle, mutta luonteeltaan joukkueurheiluna palloilu on paremmin voitannut vastukset ja säilynyt harjoittelumuotona ja ajanvietteenä. Jonkin verran visalaiset ovat harrastaneet myös suunnistusta. 1950-luvulla versoi uusi laji, painonnosto, jossa on jo saatu muutamia piirinmestaruuksia sekä yksi junioreiden Suomen mestaruus.

Kuntourheilusta on viime vuosina kehittynyt Hallan Visalle oikea voimajaji. Tästä tunnuksena komeilevat seuran palkintokaapissa Karhulan kauppalan parhaalle kuntoseuralle lahjoittamat pokaalit. Näitä kolmen voiton jälkeen katkeavia kiertopalkintoja Visalla on hallussaan jo kaksi. Visa onkin keskeytyksettä voittanut v. 1962 alkaneet paikallisten urheiluseurojen väliset kuntokilpailut.

Visalaiset monipuolisia ohjelman suorittajia

Urheilullisen toiminnan lisäksi visalaiset ovat innolla harrastaneet myös henkisen kunnon ylläpitämistä.

Visan puheenjohtaja Mauri Tani seuran saama kultastandaari kädessään ja vuosikymmenien aikana hankittua palkintojen hohtoa taustanaan

Näytelmät, laulu ja soitto sekä kansantanssit ovat olleet toiminnan lajeja, joissa urheilullisesti vähemmän ansioituneet ovat voineet kokeilla kykyyään usein varsin menestyksekkäästi. Seuran järjestämissä iltamissa ei ohjelmansuorittajista ole ollut puutetta. Alkuaikoina toiminta rahoitettiin painikilpailuilla ja iltamilla ja vielä nytkin tällaiset tulot muodostavat pääosan seuran talousarviosta. Niinpä voimmekin todeta, että Hallan Visan piirissä on löytynyt jokaiselle sopivaa toimintaa, vaikkei hän olisikaan huippu-urheilija.

Seuralta on oma lippu

Hallan Visa sai 40-vuotisjuhliinsa v. 1938 oman lipun yhtiön suosiollisella avustuksella. Lipun pohjaväreinä ovat musta ja valkea ja sen keskellä on Visan merkki kullankeltaisen seppeleen ympäröimänä. Merkin yläpuolella on seuran perustamisvuosi

Veteraanit kertovat

Hallan Visan 70-vuotisjuhlien merkeissä olemme haastatelleet muutamia vanhoja visalaisia saadaksemme heidän kokemuksensa opiksi nykypolville. Pyysimme Mirjam Ahdetta, Raine Mäkiestä ja Emil Wecksteniä kokoontumaan yhteiseen palaveriin Hallan seuratalolle ja kertoilemaan vähän seuran entisestä toiminnasta sekä omista kokemuksistaan monilla kilpailumatkoillaan. Matkoillahan aina sattuu kaikenlaista hauskaa ja usein jopa pieniä kummeluksiaakin. Niinpä muistetaan, kuinka Yrjö Lindqvist kerran Kööpenhaminassa ei olisi halunnut muita samaan pöytään vaan sanoi äkäisenä: ”Tämä on minua pöytä, minä istun tässä”. Emil Wecksten totesi siihen rauhallisesti, että istu sinä vaan pöydällä, minä otan tuolin, ja tilanne laukesi yhteiseen iloon.

Hallassa järjestettyihin ukkomiesten ja poikamiesten välisiin viestinhiihtokilpailuihin liittyy myös eräs erikoinen tapaus. Saarella oli hyvänä hiihtäjänä tunnettu poika ja jokatalvisten kisojen lähestyessä ukkomiehet olivat vähän huolestuneita voitosta. Lopulta nokkelat miehet keksivätkin keinon. Poika pantiin menemään varhain sunnuntaiaamuna naimisiin ja niin hänet saatiin ukkomiesten joukkueeseen.

Jatkuu sivulla 32

Hallan Visan painiveteraanit Tauno Räsänen (vas.), Emil Wecksten ja Raine Mäkinen muistelemassa Viipurin Voimailijoiden kanssa käytyjä ankaria painiotteita, jotka Hallan Visa selvitti voitokseen ja sai kuulun Munkin kiertopalkinnon omakseen.

1898 ja alapuolella lipun hankintavuosi 1938. Tämän yhteisen tunnuksen perässä visalaiset ovat kulkeneet monissa kilpailuissa ja juhlissa ja näin lippu on lujittanut seuralaisten yhteenkuuluvuuden tunnetta.

Hallan eläkeläiset kesäretkellä

'Prinsessa Armaada' ei seilaa enää parrulastissa Saimaan aaltoja, vaan toimii Lappeenrannassa kahvilana. Kuvassa retkeläisiä menossa aamukahville.

Retki ulottui myös Verlaan. Kuvassa mahtui vain osa 140:stä osanottajasta. Matkan johtaja maisteri Lilli Olsson edessä kolmas oikealta.

Hallan eläkeläiset lähtevät kesäretkelleen aina parhaaseen alkusuven aikaan, jolloin aurinko paistaa ja suomalainen maisema on suloisimmillaan. Tämänkesäinen retki tehtiin kesäkuun neljäntenä. Neljä linja-autollista eläkeläisretkeilijöitä suuntasi Hallasta matkansa kohti eteläistä Karjalaa ensimmäisenä etappinaan Lappeenrannan vilkas kaupunki. Aamukahvi juotiin Saimaan rannassa kahvilalaita 'Prinsessa Armaadassa', jonka tilavaan ruumaan on tehty tunnelmallinen kahvilasali. Meren hengessä eläneille hallalaisille paikka oli mieluinen ja puheenaiheet liikkuvatkinkin niissä ajoissa, jolloin 'laivat olivat puuta ja miehet rautaa'. Kahvilalaitan kannelta sopi lähtiessä vilkaista kesäisen kaupungin rantanäkymiä. Lopuksi pistäydettiin kaupungin vilkkaalla torilla, jossa kirjavan ihmisvilinän kanssa kilpailivat värikkäät kukka- ja hedelmäkojut.

Kauniita kesän lämmössä paistateltavia maisemia halkoen retkeläisiä kiidätettiin Saimaan kanavaa kohden. Näkemisen arvoinen olikin tämä kuulu kanava ainakin Mälkiän sulun kohdalta, jossa käytiin paikan päällä tutustumassa ja jaloittelemassa. Vanhaa kanavaakin oli pätkä nähtävissä uuden kanavan vieressä. Se oli kuin pahainen oja, sammaleinen ja maaton.

Jatkuu sivulla 32

Suur-Saimaan lomakylässä istuskeltiin aurinkoisella pihamaalla. Ylimmässä kuvassa vas:lta Taavi Marttila, Matti Okker ja Viljo Luutinen ovat saaneet seurakseen Varpu Tiihosen ja Taimi Pätyksen.

Vanhoja tuttuja tavattiin ja kuulumisia haasteltiin. Keskellä vas:lta Ingrid Heinonen, Olga Marttinen ja Elli Jansson

Saimaan kanavalla vas:lta Nikolai Arho, Arvo Mäkelä, Taavi Marttila ja Albert Korjus

Teknikko Kalevi Aavakangas ympärillään kurssilaisia, joita hän opasti tarkastamaan Ruotsiin lähetettävän tilausvalun osaa

Valimon ja konepajan tarkastajille kursseja Karkkilan tehtaalla

Karkkilan tehtaalla järjestettiin kevään aikana ensimmäisen kerran valimon ja konepajan tarkastajille peruskurssi ja jatkokurssi, joihin osallistui kaikkiaan 47 erilaisissa tarkastustehtävissä toimivaa henkilöä. Näiden ammattikasvatushallituksen hyväksymien kurssien tunneista pidettiin puolet työaikana, puolet vapaa-aikana. Kurssipaikkana oli tehtaan konepajakoulu. Opettajina toimivat tehtaan insinöörit ja työnjohtajat sekä konepajakoulun vakinaiset opettajat. Ins. Tor Rundberg Teollisuusvakuutuksesta esitelmöi työturvallisuudesta. Kurssien johtajana toimi rehtori Pertti Jaanu.

Viime vuosina on painopiste tehtaan tuotannossa siirtynyt voimakkaasti tilausvalujen puolelle, ja niin koti- kuin ulkomaisetkin tilaajat asettavat entistä suuremmat vaatimukset valutuotteiden laadulle. Varsinkin ulkomaiset asiakkaat ovat tarkkoja, sillä luonnollisesti pitkien välimatkojen vuoksi virheellisten kappaleiden palautus on hankalaa ja aikaa vievää. Konepajateollisuudessa tapahtunut kehitys vaatii myös mittatarkkuuden lisäämistä. Tästä seuraa, että

valimoteollisuudessakin joudutaan yhä enemmän kiinnittämään huomiota valujen sisäiseen virheettömyyteen ja mittatarkkuuteen, ja näin ollen on tarkastusta tehostettava. Tämän vuoksi tehdas järjestää kurssitoimintaa, jonka tarkoituksena on antaa erilaisissa tarkastustehtävissä toimiville henkilöille samanlainen peruskoulutus, joka antaa heille pätevyyttä ja varmuutta työssään, ja lisää tarkastustyön luotettavuutta ja tehokkuutta.

Peruskurssilla oli 27 osanottajaa, joista 14 naista. Kurssi käsitti 16 tuntia, joiden aikana selvitettiin, miten mittaukset suoritetaan, minkälaisilla menetelmillä virheitä löydetään ja miten menetellään, kun virheitä löytyy. Tarkastajan työ on työvaiheesta riippumatta periaatteessa samanlaista, kaksiosaista. Tarkastamalla kappaleet ja poistamalla virheelliset hän vähentää hukkatyötä myöhemmissä vaiheissa. Toiseksi, mikäli hän ymmärtää, mistä edellisen työvaiheen virhe on aiheutunut, hän voi välittömästi ilmoittaa tuotanto-osastoille tarpeellisista toimenpiteistä. Peruskurssin ohjelmassa oli lisäksi aineoppia, perustietoja valuraudoista, te-

räksistä ja metalleista. Työturvallisuusluennolla sosiaalipäällikkö Erkki Mattsson käsitteli tarkastajan henkilökohtaista turvallisuutta sekä sitä miten hän voi vaikuttaa muiden turvallisuuteen.

Jatkokurssin pituus oli 28 tuntia, ja siihen osallistui tarkastajien lisäksi nuorempia työnjohtajia, jotta he oppisivat ymmärtämään tarkastustyön tärkeyden ja siinä käytettävät oikeat menetelmät. Kurssilaisia oli 20, ja opettajia oli useita, koska tämän kurssin ohjelmaan oli sisällytetty enemmän valimoteknillisiä aineita. Kurssilla selvitettiin perusteellisesti eri työvaiheissa esiintyviä ja niistä aiheutuvia virheitä. Tässä yhteydessä käsiteltiin kaavausta, keernojen valmistusta, mallien valmistusta, sulatustekniikkaa sekä hiekan käyttöä ja ominaisuuksia. Laajemmin kuin peruskurssilla puhuttiin myös tarkastusmenetelmistä, metalleista ja niiden ominaisuuksista, mittatarkastuksista sekä piirustuksien lukemisesta.

Innostus kursseja kohtaan oli erittäin suuri, varsinkin kun ottaa huomioon, että osallistuminen lähti vapaaehtoisuuden pohjalta. Jokainen joka sai kutsun, tuli mukaan, kaikkia tarkastajiahan ei voinut yhtäaikaan irrottaa tehtävistään. Niin teoreettisen opetuksen tunneilla kuin harjoitustehtävien aikana opettajat saivat vastata oppilaiden esittämiin kysymyksiin. Kurssilaisille annettiin myös todistukset.

Karkkilan tehtaalla tullaan tämmöistä kurssitoimintaa edelleen kehittämään ja jatkamaan. Erikoisalujen kursseja pyritään järjestämään aina tarpeen mukaan.

Kaunispää kutsui

”Nyt vaihdamme hiihtokampeet ylle ja lähdemme tunturiin”, sanoi yhtiöläisten toisen tunturiloman vetäjä Keijo Jokiranta linja-auton saavuttua puoli seitsemältä aamulla Kiilopäähän kupeelle. Shokkiko? Kyllä. Ainakin tämän kirjoittajalle. Luulimme ensin hänen laskevan leikkiä tai olevan turtana lähes vuorokauden linja-autossa istumisesta ja valvomisesta, mutta leikkiä se ei ollut. Mikäs auttoi, lähdeittävä oli, kun majapaikkaan ei vielä päästy sisälle eikä huvittanut autoonkaan jäädä. Siispä vaatteiden vaihtoon, sukset jalkaan ja tunturiin.

Siitä alkoi tämänkeväinen yhtiöläisten kunnan kohentaminen tunturilomalla Saariselällä. Alku oli repäisevä, ensimmäinen nousu Kiilopäälle pani haukkomaan henkeä ja tuntui kuin jaloissa olisivat olleet lyijypunnit. Ensimmäinen hiihtolenkki ei muodostunutkaan pelkäksi verryttelyksi, sillä matkaa kertyi 17 km, eräille innokkaimmille peräti 35 km. Jälkeenpäin ei tuntunut kuitenkaan hassumalta, raukaksi vain mukavasti.

Raututuntureiden korkein tunturi Kiilopää on 543 m korkea. Majapaikka Suomen Ladun koulutuskeskus sijaitsi Kiilo-ojan laaksossa. Yhteismajoituksesta huolimatta elämä sujui sovussa ja yhdessä vietettiin hilpeitä hetkiä. Majoituspaikkana rakennuksessa on eräitä puutteita, mm. peseytymismahdollisuutta ei ole, mutta on kuitenkin hyvä sauna, joka lämmitettiin joka päivä.

Kurssilla vallitsi alusta alkaen iloinen mieli ja välittömyys. Kuusalaaiset, voikkaalaiset, Heinolan tytöt ja karkkilalaiset olivat pian kuin yhtä

perhettä. Eki Penttinen esitti yhden miehen showta suurella menestyksellä ja kurssin vetäjät Keijo Jokiranta ja Reijo Mauno auttoivat osaltaan tunnelman luomisessa. Lomalaiset järjestivät illanviettoja kämpäkunnat vuorotellen, paistettiin kalamiesten saaliita avotakassa ja käden käänteessä keksittiin hilpeätä ohjelmaa.

Päivittäiset hiihtolenkit venyivät 20 km:stä yli 70 km:iin. Ehdittiin valloittaa monet huiput ja kolta monet kurut. Parinkymmenen kilometrin päässä olevalle Lankojärvelle tehtiin eräretki, jolloin yövyttiin eräkämpässä. Retken erikoisuuksiin kuului myös kihlajaiskahvit, kun edellisellä tunturilomalla toisensa kohdanneet Raili Paasonen ja Ahti Joutsensalmi viettivät tunturissa kihlajaisiaan.

Kesällä Lapin lumoihin joutunut ’lankeaa loveen’ yhä pahemmin käytyään tuntureilla talvella. Tunturin laelta levittäytyvä valkoinen aurinkonkilossa kimmeltävä, häikäisevä maisema saa ihmisen tuntemaan itsensä pieneksi mahtavassa äärettömyydessä. Lapissa nauttii luonnon suurenmoisesta hyvästä tekevästä rauhasta. On kevyt olla ja helppo hengittää, unohtuu väsymys, mieli piristyy ja avartuu.

Mitä parempikuntoinen on tunturille lähtiessään, sitä enemmän saa lomastaan irti. Senpä vuoksi ei turhaan kehotetakaan ulkoilemaan ja varsinkin hiihtämään ennen lomaa. Joka tapauksessa tämänkertaiset lomalaiset olivat erittäin tyytyväisiä ja toivovat, että vastaisuudessa yhä useammilla yhtiöläisillä olisi tilaisuus päästä mukaan tällaisille piristävälle yhtiöläisten yhteisille lomamatkoille.

Saariselän tunturimaasto on loivaa ja siten ensikertalaiselle hiihtäjällekin sopivaa

Lomalaiset paistattelemassa kevätauringossa Taajostuvan seinustalla (keskellä)

Nuotiotulilla maistui lämmin juotava hiihdon lomassa. Repussa oli kuivaa muonaa ja ruokahalu oli kaikilla hyvä.

Pitkäaikaisesti palvelleita

KUUSANKOSKEN TEHTAAT

LEO YRJÖLÄ

salimestari Kymin paperitehtaan Fourdrinier-osastolta tuli 2. 6. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt 5. 1. 1910 Valkealassa. Yhtiön palvelukseen autonkuljettajaksi talousosastolle hän tuli 1927 ja siirtyi 1931 rullapakkaajaksi paperitehtaalle. Salimestariksi hänet nimitettiin 1941. Koskelassa 4. 6. järjestetyssä juhlatilaisuudessa Kymin paperitehtaan isännöitsijä Botho Estlander ojensi hänelle yhtiön 40-vuotisansiomerkin kiittäen häntä pitkäaikaisesta palveluksesta yhtiössämme. Tilaisuudessa olivat läsnä myös rva Yrjölä, rva Estlander sekä dipl.ins. Lennart Gräsbeck ja ylimestari Ahti Hakalainen.

AATTO HEINONEN

Ky 5:n valmistaja klooritehtaalta tuli 14. 6. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Sysmässä 8. 8. 1906. Yhtiön palvelukseen hän tuli ensimmäisen kerran 1926 ja työskenteli eri osastoilla siirtyen 1942 nykyiseen tehtäväänsä klooritehtaalle. Koskelassa 14. 6. pidetyssä juhlatilaisuudessa dipl. ins. Holger Hollsten kiitti häntä pitkäaikaisesta palveluksesta yhtiössä ja rva Hertta Hollsten kiinnitti 40-vuotisansiomerkin hänen rintaansa. Tilaisuudessa olivat läsnä myös rva Heinonen sekä dipl.ins. Ralf Sjöblom rouvineen.

JUANKOSKEN TEHDAS

REINO KORHONEN

talonmies tuli 29. 4. olleeksi yhtiön palveluksessa 40 vuotta. Hän tuli yhtiön metsäosaston palvelukseen Juankoskelle 1927 ja toimi mm. työnjohtajana ja metsänhoitajan autonkuljettajana. Tehtaan palvelukseen hän siirtyi 1948 koneenhoitajaksi Juka-laivaan ja toimi talvisin autonkuljettajana. Nykyiseen tehtäväänsä hän siirtyi 1962. Toimihenkilökerholla 29. 4. järjestetyssä kahvitilaisuudessa luovutti tehtaan isännöitsijä, dipl.ins. L. Timgren rva Annele Timgrenin avustamana hänelle yhtiön 40-vuotisansiomerkin ja kiitti häntä pitkäaikaisesta ja hyvin suoritetusta työstä yhtiön ja tehtaan hyväksi.

Leo Yrjölä

Aatto Heinonen

HALLAN TEHDAS

MARTTI LAUTALA

kuivaamomies on ollut 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Kymissä 10. 11. 1911. Yhtiön palvelukseen hän tuli ensimmäisen kerran 1926 merkkipojaksi Jumalniemen lautatarhalle. V:sta 1927 lähtien hän on ollut palveluksessa yhtäjaksoisesti. Hän toimi moottorinkuljettajana Jumalniemessä v:sta 1933 ja siirtyi vastaavanlaiseen työhön Hallaan 1937. Nykyisessä tehtävässään hän on ollut v:sta 1951 lähtien. Hallan seuratalossa vietettiin 28. 5. juhlahetkeä, jolloin Martti Lautalalle ojennettiin yhtiön 40-vuotisansiomerkki. Sen ojensi sahanhoitaja Pauli Hartikainen maisteri Lilli Olssonin avustamana. Tilaisuuteen osallistuivat myös rva Aino Lautala ja sahateknikko Into Saario.

Merkkipäiviä

PÄÄKONTTORI

AARNE VIRTANEN

rakennusmestari teknilliseltä osastolta täyttää 60 vuotta 11. 8. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palvelukseen Voikkaan korjauspajalle hän tuli 1924 ja siirtyi Voikkaan rakennusosastolle 1926. Valmistuttuaan rakennusmestariksi Helsingin teknillisen koulun huoneenrakennuslinjalta 1934 hän toimi valvontatehtävissä Voikkaan paperitehtaan ja seuratalon uudisrakennuksilla. Työnjohtajaksi Kymin rakennusosastolle hän tuli 1937, siirtyi sieltä asuinrakennusosastolle 1938 ja Kuusankosken voimalaitostyömaalle 1940. Kymin rakennusosastolla hän toimi suunnittelu- ja

piirustustehtävissä v:sta 1946 ja siirtyi teknilliselle osastolle 1952. Hän on Pohjois-Kymen Rakennusmestariyhdistyksen perustajajäsen ja toimi puheenjohtajana 1957—1961. Yhdistyksen kunniajäseneksi hänet kutsuttiin 1967. Suomen Rakennusmestariiliiton hallituksen jäsen hän on ollut v:sta 1966, Yksityistoimialojen rakennusmestarien johtokunnan jäsen v:sta 1960 ja Rakennusmestarien työttömyyskassan hallituksen jäsen v:sta 1966. Suomen Rakennusmestariiliiton urheilutoimikunnan jäsen hän on ollut v:sta 1949, puheenjohtaja v:sta 1968 ja saavuttanut liiton hiihtomestaruuden ikämiessarjassa 1950 ja 1951 sekä yli-ikämiessarjassa 1955. Voikkaan Urheilu-Veikkoihin hän on kuulunut v:sta 1926 ja ollut johtokunnan jäsen 1937—1940, yleisurheilujaoston sihteeri 1934—1936 ja puheenjohtaja 1936—1939 sekä hiihtojaoston puheenjohtaja 1945—1952. Talvisodassa hän toimi rintamajoukoissa Kannaksella, jatkosodassa Kannaksella ja Itä-Karjalassa. Hänelle on myönnetty Suomen Rakennusmestariiliiton kultainen ansiomerkki ja pronssinen mitali. Viime joulukuun 6 pnä hän sai vastaanottaa Suomen Leijonan ritarimerkin. Yhtiötä hän on palvellut yli 40 vuotta.

Reino Korhonen

Martti Lautala

Aarne Virtanen

Onni Gröndahl

KUUSANKOSKEN TEHTAAT

ARMAS KOLKKA

puiden käsittelijä Voikkaan puuhiomolta täyttää 60 vuotta 2. 7. Hän on syntynyt Säkkijärvellä ja tuli yhtiön palvelukseen Voikkaan selluloosatehtaalle 1949. Voikkaan puuhiomolle hän siirtyi 1964. Vapaa-ajat kuluvat oman pientilan hoidossa. Harrastuksista mainitakoon raviurheilu.

ONNI GRÖNDAHL

kirvesmies rakennusosastolta täyttää 60 vuotta 14. 7. Hän on syntynyt Sääkismäellä. Yhtiön palvelukseen koskityömaalle hän tuli 1922. Kirvesmiehen ammatissa hän on toiminut v:sta 1938. Hän on kuulunut kahdeksan vuotta Kuusankosken kauppalanvaltuustoon ja toiminut eri lautakunnissa. Ammattiyhdistystoiminnassa hän on ollut mukana nuoresta lähtien ja on nyt vapaajäsen. Penkkiurheilun lisäksi hän harrastaa musiikkia ja on kuulunut Voikkaan Mieslaulajiin kuoron perustamisesta lähtien.

PENTTI KILKKI

työnjohtaja kuljetusosastolta täyttää 60 vuotta 14. 7. Hän on syntynyt Hirven-

salmella, josta 1919 muutti Kuusankoskelle. Yhtiön palvelukseen Aholaan puutarhatöihin hän tuli 1923, siirtyi 1925 Kymin ulkotyöosastolle ja on ollut siellä vakinaisena työntekijänä v:sta 1930. Työnjohtajaksi hänet nimitettiin 1933.

ONNI TUJUNEN

eristäjä Kuusanniemen selluloosatehtaalta täyttää 60 vuotta 20. 7. Hän on syntynyt Valkealassa. Hän tuli Voikkaalle uittotöihin 1922 ja työskenteli sen jälkeen muillakin osastoilla vuoteen 1927, jolloin siirtyi eristäjäksi Voikkaan höyryosastolle. Kuusanniemen selluloosatehtaalle hän tuli 1965.

EINO LINDQVIST

telojen hioja Kuusankosken tehtaiden korjauspajalta täyttää 60 vuotta 20. 7. Hän on syntynyt litissä. Voikkaan paperitehtaan palvelukseen hän tuli 1927 ja siirtyi siltä 1930 Voikkaan korjauspajalle. Vapaa-ajat kuluvat omakotitalon ja puutarhan hoidossa.

LAURI NURMINEN

etumies Kuusankosken tehtaiden korjauspajalta täyttää 60 vuotta 25. 7. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palvelukseen Kymin rakennusosaston

puusepän työhuoneelle hän tuli 1923 ja työskenteli sen jälkeen mm. Voikkaan rakennusosastolla sukeltajan merkkimiehenä. Kymin korjauspajalle hän siirtyi 1931 ja työskenteli viilaajana 1941—1958, jolloin hänet nimitettiin kunnostusryhmän etumieheksi. Hän on osallistunut Kymintehtaalaiden työväenyhdistyksen toimintaan, ollut varapuheenjohtajana sos. dem. kunnallistiomikunnassa, puheenjohtajana Kuusankosken Metallityöväen ammattiosastossa ja varapuheenjohtajana ammatillisen paikallisjärjestön työvaliokunnassa. Nykyisin hän on Kuusankosken Korjaamotyöväen ammattiosaston jäsen. Hän on toiminut Kymintehtaan kansakoulun johtokunnan puheenjohtajana. Kuusankosken Työväenopiston johtokunnan puheenjohtajana hän on ollut v:sta 1949. Niin ikään hän on kuulunut Kuusankosken kirkkovaltuustoon. Hän on v:sta 1928 lähtien ollut Ol. Kymenmaan jäsen ja on nykyisin Kuusankosken Kisan vapaajäsen.

ARVO HÄKKINEN

mestari kuljetusosastolta täyttää 60 vuotta 30. 7. Hän on syntynyt litissä, tuli yhtiön palvelukseen ulkotyöosastolle 1922 ja siirtyi 1938 talousosastolle

Pentti Kilkki

Eino Lindqvist

Lauri Nurminen

Arvo Häkkinen

Einari Paulanko

Heikki Mäki

autonkuljettajaksi. Voikkaan talousosastolle hänet nimitettiin mestariksi 1948 tehtäväänään auto- ja hevuskuljetusten järjestely. Hänelle on myönnetty AK:n kultainen ja hopeinen ansiomerkki. Tehdaspalokuntaan hän on kuulunut yli 30 vuotta ja toimii nykyisin joukkueenjohtajana. Hän osallistui molempiin sotiin ja on sotilasarvoltaan vääpeli.

EMIL LAITINEN

kuorien käsittelijä Kymin selluloosatehtaalta täyttää 60 vuotta 11. 8. Hän on syntynyt Haukivuorella. Yhtiön palvelukseen hän tuli ensimmäisen kerran 1927 ja uudelleen 1933. Hän on työskennellyt ulkotyöosastolla, sahalla ja rakennusosastolla, josta 1954 siirtyi selluloosatehtaalle. Siellä hän on toiminut jälkivuolijana ja kuorien käsittelijänä.

SYLVI OKSANEN

ylilajittelija Kymin paperitehtaan Fourdrinier-osastolta täyttää 60 vuotta 12. 8. Hän on syntynyt litissä ja tuli 1924 työhön yhtiön puutarhaan, josta siirtyi 1926 paperitehtaan paperisaliin lajittelijaksi. Seuraavana vuonna hänet nimitettiin ylilajittelijaksi.

MIKKO HEINONEN

voitelija Voikkaan paperitehtaalta täyttää 60 vuotta 12. 8. Hän on syntynyt Mäntyharjussa ja tuli työhön Voikkaan tallille 1927. Nykyisessä tehtävässään hän on ollut v:sta 1947.

LAURI RIHU

rikkivarastomies Kymin selluloosatehtaalta täyttää 60 vuotta 18. 8.

EINARI PAULANKO

käämijä Voikkaan sähköosastolta täyttää 60 vuotta 23. 8. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palvelukseen Voikkaan sähkökorjaamolle käämijäksi hän tuli 1925. Pitkäaikainen työkokemus on kehittänyt hänestä luotettavan ammattimiehen. Kesämökin hoito, metsästys ja kalastus ovat hänen vapaa-ajan harrastuksiaan.

UUNO PARVIAINEN

apumies rakennusosastolta täyttää 60 vuotta 22. 9. Hän on syntynyt Valkealassa. Hän tuli työhön Voikkaan ulkotyöosastolle 1926 ja työskenteli sen jälkeen mm. rakennusosastolla, uiittotöissä ja korjauspajalla. Kymin rakennusosaston palveluksessa hän on ollut yhtäjaksoisesti v:sta 1941, lukuun ottamatta

vuoden työskentelyä Kymin korjauspajalla 1943. Hän on toiminut Kusaankosken Seudun Invalidit ry:n varapuheenjohtajana ja v:sta 1962 puheenjohtajana. Hän on kuulunut ammattiyhdistysliikkeeseen yli 30 vuotta ja on Kymin-tehtaan työväenyhdistyksen jäsen.

HEIKKI MÄKI

laitoshuoltaja Kymin höyryosastolta täyttää 50 vuotta 25. 6. Hän on syntynyt litissä. Yhtiön palvelukseen ulkotyöosastolle hän tuli 1934 ja Kymin höyryosastolle viilajan apulaiseksi 1937. Siellä hän on työskennellyt v:sta 1940 pieniä keskeytyksiä lukuun ottamatta. Ammattiyhdistystoiminnassa hän on ollut mukana v:sta 1946 ja toiminut työosastonsa luottamusmiehenä.

EDVIN VAIJA

apumies rakennusosastolta täyttää 50 vuotta 26. 6. Hän on syntynyt Valkealassa ja tuli yhtiön palvelukseen 1936.

IRJA VIRTA

leikkuukoneen apunainen Voikkaan paperitehtaalta täyttää 50 vuotta 3. 7. Hän on syntynyt Valkealassa ja tuli Voikkaan paperitehtaan palvelukseen 1947. Vapaa-ajan harrastuksista mai-

Irja Virta

Onni Kuusenaho

Taito Harju

Reino Laalo

nittakoon puutarhanhoito, käsityöt ja lenkkeily.

ONNI KUUSENHAKO

hylkypaperin jauhaja Kymin paperitehtaan Fourdrinier-osastolta täyttää 50 vuotta 3. 7.

TAITO HARJU

maalari rakennusosastolta täyttää 50 vuotta 8. 7. Hän on syntynyt Säkkijärvellä ja tuli yhtiön palvelukseen 1934. Hän on työskennellyt maalarina koko ajan ja on nykyisin rakennusosaston asuntokorjausryhmässä. Kuntourheilu on hänen vapaa-ajan harrastuksensa.

REINO LAALO

kirvesmies Voikkaan paperitehtaan kunnossapitoryhmästä täyttää 50 vuotta 13. 7. Hän on syntynyt Kaukolassa. Yhtiön palvelukseen Voikkaan ulkotyöosastolle hän tuli 1947 ja siirtyi samana vuonna rakennusosastolle kirvesmieheksi. Tämän vuoden huhtikuusta lähtien hän on työskennellyt kirvesmiehenä ja puuseppänä paperitehtaan kunnossapitoryhmässä. Hän on toiminut osastonsa luottamusmiehenä useita vuosia.

Esko Kurtto

Arvo Joutjärvi

TAIMI LEHTONEN

rakennustyöntekijä rakennusosastolta täyttää 50 vuotta 14. 7. Hän on syntynyt Pohjan pitäjässä. Voikkaan selluloosatehtaan palvelukseen hän tuli 1946 ja siirtyi sieltä 1954 rakennusosastolle.

ARVO JOUTJÄRVI

trukinkuljettaja kuljetusosastolta täyttää 50 vuotta 17. 7. Hän on syntynyt Valkealassa ja ollut yhtiön palveluksessa eri työosastoilla v:sta 1935 lähtien. Trukinkuljettajana hän on ollut yhtäjaksoisesti v:sta 1951. Omakotitalon hoito, kalastus ja retkeily ovat hänen vapaa-ajan harrastuksiaan.

VILHO LAHTI

sorvaaja Kuusankosken tehtaiden korjauspajalta täyttää 50 vuotta 24. 7. Hän on syntynyt Iitissä. Käytyään yhtiön ammattikoulun hän tuli sorvaajaksi Kymin korjauspajalle 1935. Voikkaan korjauspajalle hän siirtyi 1946. Vapaa-ajan harrastuksista mainittakoon erityisesti musiikki. Hän esiintyy viihde- ja tanssimusiikkiyhtyeiden laulusolistina. Vapaa-ajat kuluvat 'keikoilla' ja harjoituksissa, mutta kesäisin jää vähän aikaa kalasteluunkin.

Aleksi Järvilaine

Vilho Lahti

ESKO KURTTO

kirvesmies rakennusosastolta täyttää 50 vuotta 2. 8. Hän on syntynyt Iitissä. Hän tuli Voikkaan korjauspajalle työhön 1935 ja siirtyi samana vuonna rakennusosastolle. Hän on työskennellyt kirvesmiehenä v:sta 1946 lähtien. Harrastuksista on kirjallisuus tärkein.

ALEKSI JÄRVILAINE

purkaja kuljetusosastolta täyttää 50 vuotta 5. 8. Hän on syntynyt Mantsinsaarella ja tuli yhtiön palvelukseen Voikkaan ulkotyöosastolle 1955. Harrastuksista mainittakoon urheilu ja erityisesti hiihto kilpa- ja kuntoladuilla.

FRANS MÄNNISTÖ

maalari Voikkaan paperitehtaan kunnossapitoryhmästä täyttää 50 vuotta 6. 8. Hän on syntynyt Kankaanpäässä. Yhtiön palvelukseen Voikkaan rakennusosastolle kirvesmieheksi hän tuli 1951. Maalarina hän on työskennellyt v:sta 1957.

TEEMU PEKKANEN

puuseppä Voikkaan paperitehtaan kunnossapitoryhmästä täyttää 50 vuotta 12. 8. Hän on syntynyt Haminassa. Yhtiön palvelukseen Voikkaan rakennus-

Teemu Pekkanen

Veikko Hyvönen

osastolle puusepäksi hän tuli 1950. Hän on taitava ammattimies. Lisäksi hän on monitaitoinen muusikko. Hän esiintyi ensimmäisen kerran 12-vuotiaana ja 15-vuotiaana hän johti jo soittokuntaa. Hän on kuulunut moniin soittokuntiin, kuoroihin ja orkestereihin mm. Kuusankosken Orkesteriin. Kuusankosken Musiikkikoulussa hän on toiminut opettajana. Taitojaan hän on kehittänyt mm. Klemetti-opiston kursseilla.

OLAVI NIINIMÄKI

varamies Voikkaan puuhiomolta täyttää 50 vuotta 18. 8. Hän on syntynyt Savitaipaleella ja tuli Voikkaan puuhiomon palvelukseen 1961. Hän on työskennellyt eri ammateissa tällä osastolla ja toimii nykyisin varamiehenä kuorimossa. Vapaa-ajan harrastuksista mainittakoon musiikki ja retkeily.

VEIKKO HYVÖNEN

ilmaosaston hoitaja karbiditehtaalta täyttää 50 vuotta 22. 8.

KYLLIKKI HIRVI

latoja Kymin paperitehtaan Fourdrinierosastolta täyttää 50 vuotta 24. 8. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palveluksessa höyryosastolla hän oli 1937—

Erkki Raita

1944. Kymin paperitehtaan savenkeitämöön hän tuli työhön 1955. Nykyisessä ammatissaan hän on ollut v:sta 1960 lähtien.

LEMPI AHONEN

siivooja Voikkaan höyryosastolta täyttää 50 vuotta 25. 8. Hän on syntynyt Elimäellä ja tuli yhtiön palvelukseen 1955.

ERKKI RAITA

dipl.insinööri ammattikoulusta täyttää 50 vuotta 1. 9. Hän on syntynyt Helsingissä, päässyt ylioppilaaksi Lohjan yhteiskoulusta 1936 ja valmistunut dipl.insinööriksi Teknillisen korkeakoulun kemian osastolta 1944. Hän toimi Wärtsilä-Selluloosa Oy:n Äänekosken tehtaiden kemiallisella tehtaalla kemistinä 1944—1947 ja teknillisen kirjaston ja kirjallisuuspalvelun hoitajana 1948—1952. Metsäliiton Selluloosa Oy:n Äänekosken tehtaiden keskuslaboratoriossa hän työskenteli 1953—1959 valvoen eri tehtaiden käytön- ja laaduntarkkailua. Kymin Osakeyhtiön ammattikoulun selluloosateknologian opettajana hän on toiminut v:sta 1959. Hän kuuluu jäsenenä Suomen Teknilliseen Seuraan, Suomalaisen Kemistien Seuraan, Suomen Paperi-insinöörien Yhdistykseen ja Suo-

Leo Hokkanen

men Kirjallisuuspalvelun Seuraan. Äänekoskella ollessaan hän oli Sotainvalidien Veljesliiton Äänekosken osaston johtokunnassa ja jonkin aikaa myös osaston puheenjohtajana. Hänen harrastuksiinsa kuuluvat mm. musiikki, erityisesti mieskuorolaulu.

PAULI KORPPI

mittareiden korjaaja Kymin selluloosa-tehtaalta täyttää 50 vuotta 3. 9.

LEO HOKKANEN

autonkuljettaja kuljetusosastolta täyttää 50 vuotta 12. 9. Hän on syntynyt Mikkelissä ja tuli 1951 yhtiön palvelukseen autonkuljettajaksi kuljetusosastolle. Hänelle on myönnetty AK:n hopeinen ansiomerkki.

LAURI JOKINEN

viilaaja Kymin selluloosatehtaalta täyttää 50 vuotta 19. 9.

KARKKILAN TEHDAS

MAUNO KOSKINEN

hioja konepajalta täyttää 60 vuotta 22. 6. Hän on syntynyt Pyhäjärvellä Ul. ja tuli tehtaan liesiosastolle työhön 1931. Hän on innokas urheilumies ja

Mauno Koskinen

Aarne Elosalmi

Gunnar Vendelin

Arvo Ilmanen

kuuluu Karkkilan Sisuun ja Karkkilan Latuun. Hän on uuttera suunnistuksen harrastaja ja tehtaän harrastusurheilukilpailujen ahkerimpia osanottajia.

AARNE ELOSALMI

valimotyöntekijä valimosta täyttää 60 vuotta 4. 7. Hän on syntynyt Vihdissä. Vanjärven kartanon töissä hän oli 1927—1928 ja tuli 1935 työhön tehtaän valimoon. Hän on työskennellyt useaan otteeseen erilaisissa tehtävissä ja ollut myös pakkaamossa ja emalilaitoksella. Hiekankuljetushihnojen hoitajana hän oli kymmenen vuotta, kunnes siirtyi nykyiseen toimeensa raudan lajittelijaksi rautapihalle.

GUNNAR VENDELIN

mallipuuseppä malliosastolta täyttää 60 vuotta 18. 7. Hän on syntynyt Helsingissä ja tuli työhön malliosastolle 1923. Hänen harrastuksistaan mainittakoon erityisesti musiikki ja palotoimi. Hän toimi työnsä ohella 1948—1956 tehtaän palokunnan päällikkönä.

ARVO ILMANEN

portinvartija täyttää 60 vuotta 21. 7. Hän on syntynyt Pyhäjärvellä Ul. ja tuli tehtaän palvelukseen 1923. Oltuaan

Olavi Aaltonen

1929—1931 työssä muualla hän palasi takaisin yhtiön palvelukseen ja toimi valajana, usean vuoden ajan ammeiden valajana. Muutama vuosi sitten hän siirtyi portinvartijaksi.

OLAVI AALTONEN

rakennustyöntekijä rakennusosastolta täyttää 60 vuotta 30. 7. Hän on syntynyt Hyvinkäällä. Yhtiön palvelukseen valimoon hän tuli 1942, oli välillä työssä muualla ja palasi takaisin 1948 rakennusosastolle. Viimeksi hän on työskennellyt valimon uudistustöissä.

UUNO SALMINEN

sulattamon työntekijä valimosta täyttää 60 vuotta 9. 8. Hän on syntynyt Pusulassa ja tuli tehtaän rakennusosaston palvelukseen 1951. Valimoon hän siirtyi 1953 ja on työskennellyt siellä mm. hissinkuljettajana sekä hiekankuivaimossa.

SAKARI KOSKINEN

puristaja liesiosastolta täyttää 50 vuotta 25. 6. Hän on syntynyt Pyhäjärvellä Ul. Hän tuli tehtaän valimoon työhön 1934 ja on toiminut myös puhdistamossa sekä keurna- ja messinkiosastoi-

Onni Lappalainen

la. Liesiosastolle hän siirtyi 1958 ja toimii siellä puristajana ritiläkoneilla.

ONNI LAPPALAINEN

smirklaaja valimon puhdistamosta täyttää 50 vuotta 4. 7. Hän on syntynyt Kuusijärvellä. Hän tuli emalilaitokselle polttajaksi 1962 ja siirtyi 1965 puhdistamoon.

EMIL OUTINEN

käsinkaavaaja valimosta täyttää 50 vuotta 20. 7. Hän on syntynyt Kuusankoskella ja tuli tehtaän valimoon työhön 1935.

GRETA TAKALA

portinvartija täyttää 50 vuotta 5. 8. Hän on syntynyt Pyhäjärvellä Ul. Hän tuli tehtaän työhön portinvartijaksi 1956.

HEINOLAN TEHDAS

FANNY KAAJALA

prokuristi täyttää 60 vuotta 12. 7. Hän on syntynyt Helsingissä. Suoritettuaan keski- ja kauppakoulun tutkinnot hän työskenteli kirjanpitäjänä helsinkiläisissä liikkeissä. Yhtiön palvelukseen Lahden

Emil Outinen

Fanny Kaajala

Eino Saarinen

Eino Kostamo

Tauno Husu

Raine Mäkinen

Eino Myöhänen

tehtaalle hän tuli kassanhoitajaksi ja kirjanpitäjäksi 1942. Heinolan tehtaalle hän siirtyi kassanhoitajaksi 1954 ja on v:sta 1966 toiminut piirustusrekisterin hoitajana.

IDA VESTERINEN

siivooja täyttää 50 vuotta 4. 8. Hän on syntynyt Käkisalmissa ja tuli 1963 yhtiön palvelukseen.

LAHDEN TEHDAS

EINO SAARINEN

konttoripäällikkö täyttää 50 vuotta 6. 8. Hän on syntynyt Kuhmoisissa, mistä 9-vuotiaana muutti vanhempiensa mukana Lahteen. Käytyään Lahden kaupakoulun 1936 hän meni Huonekalutehdas Häklin palvelukseen Lahdessa ja hoiti siellä palkka- ja kustannuslaskentaa sekä osallistui myyntiin. Yhtiömme palvelukseen konttoristiksi Lahden tehtaalle hän tuli 1941 ja nimitettiin konttoripäälliköksi 1950. Hän on hoitanut myös myyntipäällikön tehtäviä v:sta 1963 lähtien. Prokura-oikeuden hän sai 1953. Hän harrastaa vapaa-aikoinaan lähinnä kalastusta ja matkailua.

HALLAN TEHDAS

EINO KOSTAMO

mallipuseppä puusepäntehtaalta täyttää 60 vuotta 20. 7. Hän on syntynyt Terijoella ja tuli yhtiön palvelukseen rakennusosastolle 1927. Puuseppänä hän toimi v:sta 1929 ja mallipuseppänä hän on ollut v:sta 1940 lähtien.

TAUNO HUSU

särmääjä sahalta täyttää 60 vuotta 13. 8. Hän on syntynyt Kymissä ja tuli selluloosatehtaalle rautatyöntekijäksi 1923. Ulkotyöosastolle hän siirtyi 1941 ja lastaajaksi lautatarhalle 1942. Myöhemmin hän työskenteli myös tapulitoimijana. V:sta 1940 lähtien hän on ollut nykyisessä työssään.

RAINE MÄKINEN

asettaja sahalta täyttää 60 vuotta 18. 9. Hän on syntynyt Kymissä. Ensimmäisen kerran hän tuli yhtiön palvelukseen lautatarhalle 1921. Sahalle hän tuli 1923 ja työskenteli sen jälkeen muillakin osastoilla vuoteen 1935, jolloin siirtyi takaisin sahalle terottajaksi. Asettajana hän on toiminut v:sta 1940. Hän tulee 22. 8. palvelleeksi yhtiötä 45 vuotta.

HELLEN SAVOLAINEN

kuorman purkaja lautatarhalla täyttää 50 vuotta 19. 9. Hän on syntynyt Kymissä. Hän tuli lautatarhalle työhön 1934 ja 1955 jalostustehtaalle, josta siirtyi samana vuonna nykyiseen työhönsä.

JUANKOSKEN TEHDAS

EINO MYÖHÄNEN

kirvesmies täyttää 60 vuotta 24. 8. Hän on syntynyt Juankoskella ja tuli 1922 ensimmäisen kerran tehtaan palvelukseen työskennellen konepajassa oppilaina, laivassa kansi- ja ajomiehenä sekä sahassa apusahaajana. Hän oli työssä Kankaan paperitehtaalla Jyväskylässä 1927—1931. Juantehtaan palvelukseen hän palasi 1936 ja on siitä lähtien

ollut yhtäjaksoisesti rakennusosastolla kirvesmiehenä. Hän on ollut mukana kunnallisissa luottamustoimissa ja kuulunut rakennuslautakuntaan. Nykyisin hän on väestönsuojelulautakunnan jäsen. Juankosken Osuusliikkeen hallitukseen hän on kuulunut jo yli 26 vuotta ja toiminut Suomen Rakennustyöntekijäin liiton paikallisen osaston rahastonhoitajana 1945—1967. Hän on kuulunut tehtaan työturvallisuustoimikuntaan.

HELLI LYSINEN

kartongin lajittelija täyttää 50 vuotta 28. 7. Hän on syntynyt Juankoskella. Hän oli tehtaan palveluksessa kahteen otteeseen ennen vuotta 1945, josta lähtien hän on ollut työssä kartonkitehtaassa. Hän on työskennellyt eri ammateissa ja nykyisessä tehtävässään v:sta 1953 lähtien.

VILHO ANTERO HAKKARAINEN

lastaaja täyttää 50 vuotta 23. 8. Hän on syntynyt Juankoskella. Jo nuorena poikana hän oli useaan otteeseen yhtiön metsäosastolla taimien istutuksessa ja tuli ensi kerran tehtaan palvelukseen 1935. V:sta 1938 hän on ollut vakinaisesti yhtiön palveluksessa aluksi Karjalankosken satamassa lastaajana. Kartongin kuljetuksen suuntautuessa Siilinjärven aseman kautta maailman markkinoille hän oli talvisin asemalla lastaajana. Vesikuljetuksien päättyttyä hän siirtyi Karjalankoskelta tehtaan kartonkivarastolle lastaajaksi 1958. Hänen tehtäviinsä kuuluu myös trukinkuljetus. Hän on kuulunut Juankosken kunnan raittiuslautakuntaan ja seurakunnan kirkkoneuvostoon sekä kirkkokuoroon. Muutettuaan nykyiseen asuinpaikkaansa hän:

Vilho Antero Hakkarainen

Niilo Koponen

Tauno Romppanen

Lasse Schultz

liittyi Säyneisen kirkkokuoron. Hän on kuu!unut tehtaan työturvallisuustoimikuntaan. Vapaa-aika kuluu kodin piirissä.

NIILLO KOPONEN

työkaluviilaaja täyttää 50 vuotta 24. 8. Hän on syntynyt Juankoskella. Hän oli jo nuorukaisena yhtiön palveluksessa tehtaan puutarhassa. Suoritettuaan Serlachius Oy:n Mäntän tehtaan ammattikoulun metallilinjän 1935—1937 hän meni Tikkakoski Oy:n palvelukseen aseviilaajaksi. Suoritettuaan asevelvollisuutensa 1940 hän jäi puolustusvoimien palvelukseen ase- ja ampumatarvikealiupseeriksi. Asevelvollisuusaikanaan hän suoritti asekoulussa asealiupseerikurssin ja 1944 asemestarikurssin. Hän erosi puolustusvoimien palveluksesta väpelin arvoisena 1945 ja tuli yhtiön palvelukseen Juankosken tehtaan korjauspajalle työkaluviilaajaksi. Hän on kuulunut tehdaspalokuntaan lähes kahdenkymmenen vuoden ajan ja toiminut palokunnan varapäällikkönä. Hän on suorittanut Valtion palokoulussa teollisuuspalopäällystökurssin. Hän on kuulunut tehtaan tuotantokomiteaan ja hoitanut sihteerin tehtäviä. Hän on osallistunut myös kunnallisiin tehtäviin, kuulunut terveydenhoitolautakuntaan ja palolautakuntaan. Nykyisin hän toimii kunnan terveydenhoidon kaitsijana ja kunnan toisena palotarkastajana. Niin ikään häneltä on riittänyt aikaa järjestötoimintaan. SPR:n Juankosken osaston hallituksessa hän on ollut n. 15 vuotta, toiminut varapuheenjohtajana ja on nykyisin puheenjohtaja. Hän on ollut myös Juankosken Reservinaliupseerien ja Juankosken Säästöpankin hallituksen jäsen. Hän kuuluu Koillis-Savon Säästöpankin Juankosken konttorin konttori-toimikuntaan. Vapaa-ajat kuluvat kesämökillä.

METSÄOSASTO

TAUNO ROMPPANEN

piiriesimies täyttää 50 vuotta 26. 7. Joensuussa. Hän on syntynyt Polvijärvellä ja kävi oppikoulua Joensuussa. Metsäteknikon tutkinnon hän suoritti Rovaniemen metsäopistossa 1944. Hän oli metsähallituksen palveluksessa 1936—1945, toimi Repola-Viipurin piirityönjohtajana 1945—1946 ja tuli sen jälkeen yhtiöme palvelukseen Savon hoitoalueen Tervon piirin piirityönjohtajaksi. Vielä samana vuonna hän siirtyi Pielaveden hoitopiirin esimieheksi. Pohjois-Karjalan hoitoalueen Joensuun hoitopiirin esimieheksi hän tuli 1950 ja tätä tointa hän hoitaa edelleen. Hän hallitsee ammattinsa hyvin ja nauttii alaisensa arvontaa, on luotettava ja rehti esimies. Hyvän paikallistuntemuksensa ja leppoisan olemuksensa ansiosta hän on luonut luottamukselliset ja hyvät suhteet ympäristöönsä ja varsinkin metsänmyyjiin. Hän on kartuttanut am-

mattitietojaan useilla alan jatkokursseilla. Paikkakunnan ammattimiesten keskuudessa hänet tunnetaan hyvänä ammattitoverina. Hänelle ovat läheisiä harrastuksia urheilu eri muodoissaan ja aktiivinen reservinupseeritoiminta. Molempiin sotiin hän osallistui rajajääkärirykemyksissä eturintamalla palvelen. Ansoistaan hänelle on myönnetty useita ansiomerkkejä. Sotilasarvoltaan hän on yliluutnantti.

LASSE SCHULTZ

työnjohtaja täyttää 50 vuotta 6. 9. Loppella. Hän on syntynyt Sysmässä. Metsäosaston palvelukseen hän tuli 1946. Hänet nimitettiin 1952 työnjohtajaksi Uudenmaan hoitoalueeseen. V:sta 1964 lähtien hän on toiminut ostometsien parissa. Välittömällä ja asiallisella suhtautumisellaan hän on luonut hyvät suhteet alueensa metsänmyyjiin. Hänen vapaa-aikansa kuluu omakotitalonsa hoitamiseen.

Manan majoille

Toukokuun 19 pnä kuoli rakennusmestari Eero Villikka teknilliseltä osastolta työpaikallaan sattuneen äkillisen sairauskohtauksen aiheuttamasta tajuttomuustilasta heräämättä. Hän oli syntynyt Sippolassa 16. 10. 1924, valmistui rakennusmestariksi Kuopion teknillisestä koulusta 1947 ja tuli Kymin Osakeyhtiön palvelukseen rakennusmestariksi 1951. Teknillisen osaston rakennuspiirustuskonttoriin piirtäjäksi hän siirtyi 1955 ja toimi siellä kuolemaansa saakka. Hän oli luonteeltaan iloinen ja elämänmyönteinen. Lähinnä häntä jäivät suremaan puoliso ja kaksi alaikäistä lasta sekä runsas ystäväpiiri.

Eero Villikka

Työturvallisuusedustojien yhteinen tunnusmerkki

Ylimääräisenä pyydettiin vielä ilmaisemaan mielipide suunnitellusta työturvallisuusedustajien tunnusmerkistä. Merkki olisi kankaasta tai metallista valmistettu joko hihassa tai rintataskun kohdalla kannettava ja sitä voisivat käyttää työturvallisuustoimikuntien jäsenet. Merkin käyttöä perusteltiin mm. sillä, että osastolla tilapäisesti työskentelevät näkisivät heti, kenen puoleen he voivat työturvallisuusasioissa kääntyä. Samoin merkki olemassaolollaan muistuttaisi aina tärkeästä työturvallisuusasiasta ja siten ehkä muokkaisi asenteita suopeammiksi tälle asialle.

Tähän tiedusteluun vastasi 215 kurssilaista, mikä osoitti, että asiaa oli mietitty ja siihen oli tunnettu kiinnostusta. Tunnusmerkkiä piti tarpeellisena 160 vastaajaa ja 55 suhtautui siihen kielteisesti. Viidentoista vastaajan mielestä merkki voitaisiin eräin varauksin ottaa käyttöön. Lähinnä pelättiin merkin herättävän liikaa huomiota ja tovereiden ehkä suhtautuvan siihen pilailleen. Asiallinen merkki tuskin kuitenkaan tällaista kohtelua aiheuttaisi.

Osanottajat: kurssista paljon hyötyä

Kokonaisuutena kurssia kohtaan tunnettu mielenkiinto ja harrastus osoittivat, että yhtiöläiset ajattelevat työturvallisuuskysymyksiä ja antavat arvoa myös lisäkoulutukselle. Ylimääräisiinkin tehtäviin näin runsaasti osallistuminen todisti, että turvallisuuden edistäminen nähdään yhteisenä asiana eikä sen saavuttamiseksi karteta pientä vaivannäköäkään. Kaikki myönsivät kurssin olleen suureksi hyödyksi ja toivoivat, että mahdollisuuksien mukaan kaikki työntekijät voisivat suorittaa sen. Kaiken kaikkiaan kurssista muodostui varsin miellyttävä ja myönteinen kokemus, jonka tulokset toivottavasti näkyvät piankin tapaturmatilastoissa.

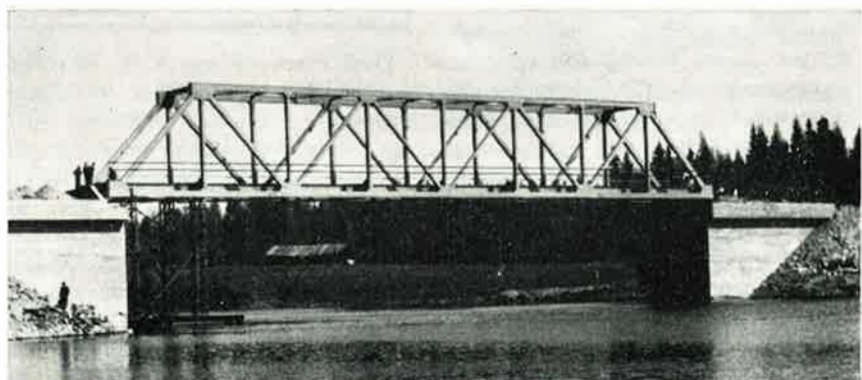
Suur-Saimaan lomakylässä odotti retkeläisiä lounas ja sinne saavuttiinkin jo hyvissä ajoin ennen puolta päivää. Aikaa jäi lounaan jälkeenkin paikkojen ja maisemien ihailemiseen. Kuiva mäntykangas ja raikas ilma sekä suurenmoiset näkymät Saimaalle ovat tämän suositun lomakylän valtteja. Oli aika jälleen lähteä ja kokka käännettiin jo länttä kohti. Matka Verlaan, yhtiömme lomakylään, alkoi. Autoemännät viihdyttivät matkalaisia ja yhteislaulut sekä retkeläisten omat esitykset täydensivät ohjelmaa. Mutkainen ja mäkinen matka sujui joutuisasti ja vihdoinkin saavuttiin Verlan pikkuiseen kylään. Retkeläisille oli järjestetty tilaisuus päästä katselemaan vanhaa tehdasta sisältäkin käsin. Etenkin miesväen kiinnostus oli merkille pantavaa ja ilman opastakin

Jatkoa sivulta 20

Veteraanit korostivat hyvän yhteishengen merkitystä ja sitä, että politiikka ja urheilu on osattava erottaa toisistaan. Näin on Hallassa aina tehty. Niinpä kerran kun eri liittoihin kuuluvien seurojen ei sallittu kilpaila keskenään, järjestettiin naapurisaarten välinen saariottelu painissa. Miehet olivat samat kuin seuroissa, mutta tällaiseen paikkakunnalliseen saariotteluun ei liitoilla ollut mitään sanomista.

olisi selvitty, sillä useita asiantuntijoita tuntui olevan matkalaisten joukossa. Verlan näkymät viehättivät ja vastustamattomasti joen vierusten nurmikot ja puistomaiset pihamaat vetivät puoleensa. Siellä istuskeltiin rannan ruohistossa kukkeimmillaan olevien puiden katveessa. Pitkän matkan jälkeen tulo Verlaan oli virkistävää levähdys. Sieltä matka alkoikin kotiin päin. Kuusankosken tehtaiden kautta edettiin etelää kohti. Iltakahvit juotiinkin melkein kotona, sillä Kotkan—Haminan valtatie varrella olevassa uudessa motellissa hengähdettiin vielä ennen Hallan rantaan saapumista. Maisteri Lilli Olsson toimi matkan johtajana. Useiden retkien erinomaisena järjestäjänä hän oli jälleen osannut valita oikeat kohteet ja mielenkiintoiset nähtävyydet eikä ole epäilystäkään, etteikö tästäkin matkasta riittä juttelemista kauaksi aikaa.

Nuoret pojat painivat Hallassa edelleen innokkaasti, mutta kun saarelta ei tahdo löytyä työpaikkoja, muuttavat he vanhemmiten pois. Näin Visan tehtävänä on kasvattaa jatkuvasti painijoita toisille seuroille. Ja lopuksi vielä vanhojen kokeneiden urheilumiesten neuvo nuoremmille: jos aikoo voittaa urheilussa, on ensin voitettava itsensä. Tällä he tarkoittavat, että on vietettävä kunnollista ja säännöllistä elämää, sillä muuten ei hyviin tuloksiin päästä.

JUANKOSKEN KUULUMISIA. Virraskosken ylittävä rautatiesilta 'uitettiin' paikoilleen 28. 5. Silta rakennettiin maalla ja työnnettiin pont-

toonien varassa paikoilleen. Uuden rataosan kiskotus Juankosken asemalta Luikonlahden suuntaan aloitettiin päivää ennen siltatalkoita.

AK:n ansiomerkkejä

Yhtiön autonkuljettajien saamien AK:n ansiomerkkien määrä lisääntyi jälleen kuudella. Koskelassa 26 huhtikuuta pidetyssä kahvitilaisuudessa johtaja Olov A. Hixén ja insinööri Antero Ahola ojensivat AK:n kultaisen ansiomerkin kolmelle Kuusankosken tehtaiden kuljetusosaston auton-

kuljettajalle ja hopeisen ansiomerkin niin ikään kolmelle. Ansiomerkin saaneista kuljettajista on yhtiön palveluksessa ollut kauimmin Pentti Hasu. Hän sai kultaisen merkin kuten myös autonkuljettajat Usko Sihvonen ja Urho Rautomäki. Hopeisen ansiomerkin saivat Esko Holmi, Torsti Laine ja Tauno Piira. Kuvassamme ansiomerkin saajat.

Juantehtaan toimihenkilökerholla vietettiin 28. 5. juhlahetkeä tehtaan suojelupäällikkö Eero Lipposen vastaanottaessa Tasavallan presidentin hänelle 6. 12. 1967 myöntämän Suomen Valkoisen Ruusun Ritarikunnan 1. luokan mitalin kultaristein. Isännöitsijä L. Timgren puhui mitalin saajalle korostaen hänen erittäin monipuolista toimintaansa kunnan ja useiden järjestöjen piirissä. Yhtiön palvelukseen hän tuli 1925. Lähes koko palvelusaikansa hän on kuulunut tehtaan palokuntaan ja toiminut palopäällikkönä v:sta 1940. Vapaaehtoisessa maanpuolustustyössä hän oli innokkaasti mukana. Tilaisuudessa oli läsnä myös rva Annele Timgren, joka kiinnitti mitalin suojelupäällikkö Lipposen rintaan.

Jatkoa sivulta 13

sijaan ollaan asiallisia ja neuvotteluja käytäessä on lakipykälä, sääntöjä ja esimerkiksi urakkahinnoittelussa asia-aineistoa käytettävissä, mitkä helpottavat ratkaisuun pääsyä. Työehtosopimustoiminnan vakiintuessa ovat työnjohdon ja työntekijäin väliset suhteet tulleet tasapainoisemmiksi, mutta paljon riippuu tietysti aina eri osapuolten henkilökohtaisista ominaisuuksista.

Pääluottamusmiehen on tunnettava tarkoin työehtosopimukset sekä työhön liittyvä sosiaalinen lainsäädäntö ja osattava tulkita niiden sisältöä. Useasti häneltä tullaan kysymään,

eikös laki ole niin ja niin. Aina kysyjä ei kuitenkaan ole oikeassa ja silloin tämä saattaa tokaista, että ovatpas säätäneet huonon lain. Pykälätulkintojen lisäksi pääluottamusmies joutuu ottamaan kantaa mitä moninaisimpiin asioihin: työturvallisuuskysymyksiin, koulutukseen, työhuoneiden ilmastointiin, lämmitykseen ja moniin muihin sosiaalisiin kysymyksiin ja tietysti palkka-asioihin. Mutta monet kääntyvät hänen puoleensa omista asioissaankin, mikä osoittaa, että luottamusmieheen todella luotetaan.

Pääluottamusmies Aalto ei itse alleviivaa tehtäviään, päinvastoin hän on niistä kertoessaan vähäsanainen, mutta keskustelija tulee kyllä vakuuttuneeksi, että hän on todella painunut vaikeaan tehtäväänsä; ei pelkää ristiriitoja, mutta ei myöskään lähde kevyin perustein asioita ajamaan. Ja vaikka hän ei itse otakaan enää osaa töihin, niin jokapäiväinen kaikkialle ulottuva kierros tehtaan työpaikoilla pitää hänet henkilökohtaisestikin tietoisena siitä, mitä tapahtuu.

LIIKENNEKILPAILUT ovat nykyisin suosittuja. Ne ovat hauskoja ja ennen kaikkea niistä oppii paljon. Se onkin niiden päätarkoitus. Kymin- tehtaan ja Voikkaan mestarikerhot järjestivät tänä keväänä jo neljännen kerran liikennekilpailut, johon otti osaa 111 autoa. Miesten sarjan voitti Sakari Koskinen 11 virhepisteellä ja naisten sarjan Toini Iivanainen 31 virhepisteellä.

Johtaja Olov A. Hixén onnittelee naisten sarjan voittajaa sosiaalitarkastaja Toini Iivanaista

